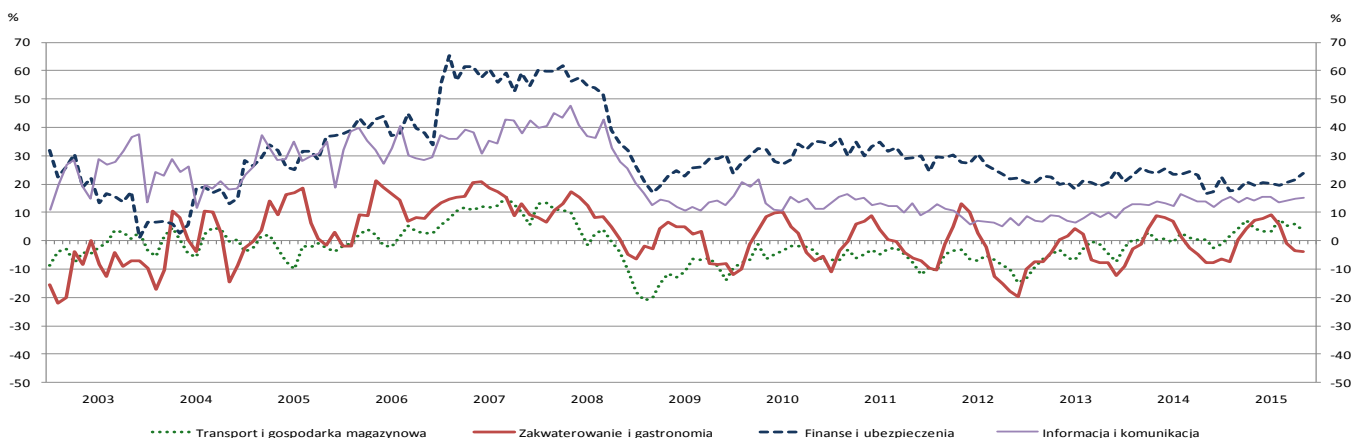
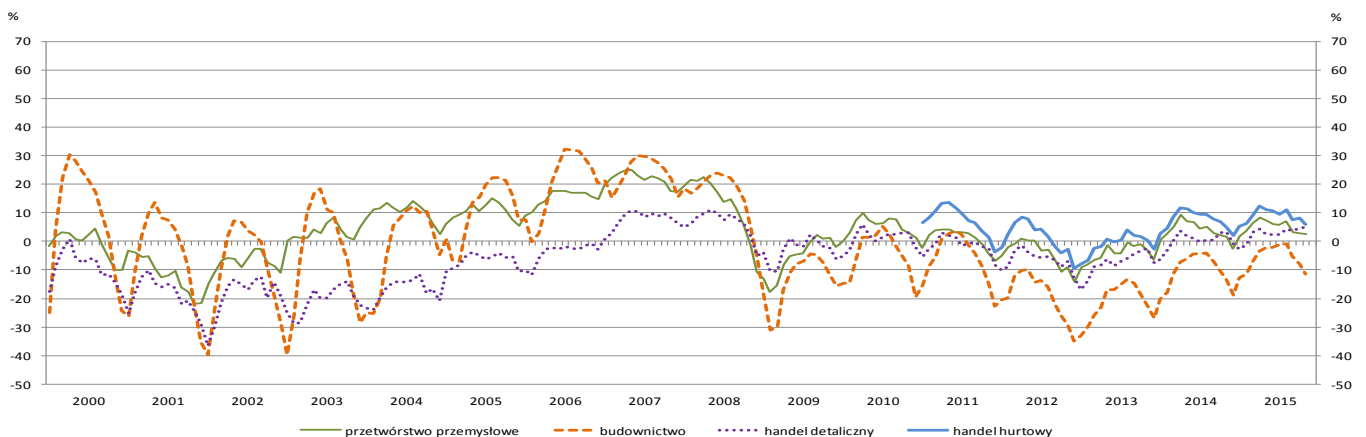

KONIUNKTURA GOSPODARCZA

Koniunktura w przemyśle, budownictwie, handlu i usługach
w listopadzie 2015 r.

W listopadzie dyrektorzy przedsiębiorstw z większości badanych sekcji zgłaszają pozytywne oceny koniunktury. Jednostki z sekcji **przetwórstwo przemysłowe** od stycznia zeszłego roku (z wyjątkiem grudnia 2014 r.) oceniają koniunkturę optymistycznie, w ostatnich trzech miesiącach – nieznacznie pozytywnie. Podmioty prowadzące działalność w zakresie **budownictwa** od września 2015 r. formułują coraz bardziej pesymistyczne opinie na temat koniunktury, ale oceny z listopada są mniej negatywne od zgłaszanych w analogicznym miesiącu poprzednich czterech lat. Od początku zeszłego roku opinie dotyczące koniunktury **handlu hurtowego** są pozytywne, w listopadzie 2015 r. – nieco gorsze niż przed miesiącem, ale lepsze od zgłaszanych w listopadzie w poprzednich czterech latach. Oceny z zakresu **handlu detalicznego** są od marca 2015 r. korzystne, od sierpnia do listopada utrzymują się na zbliżonym poziomie, wyższym od odnotowanego w analogicznych miesiącach ostatnich siedmiu lat. Podmioty należące do sekcji **transport i gospodarka magazynowa** od lutego 2015 r. oceniają koniunkturę gospodarczą optymistycznie, w listopadzie – nieco gorzej niż w październiku, choć lepiej niż w analogicznym miesiącu ostatnich siedmiu lat. Opinie formułowane przez przedsiębiorców zajmujących się **zakwaterowaniem i gastronomią** są pesymistyczne, zbliżone do zgłaszanych przed miesiącem, ale mniej niekorzystne niż w listopadzie ostatnich sześciu lat. Od początku ubiegłego roku utrzymują się korzystne oceny koniunktury zgłaszane przez dyrektorów jednostek prowadzących działalność w zakresie sekcji **informacja i komunikacja**. Najbardziej optymistyczne opinie spośród badanych rodzajów działalności, nieznacznie lepsze od sygnalizowanych przed miesiącem, formułują jednostki należące do sekcji **finanse i ubezpieczenia**.

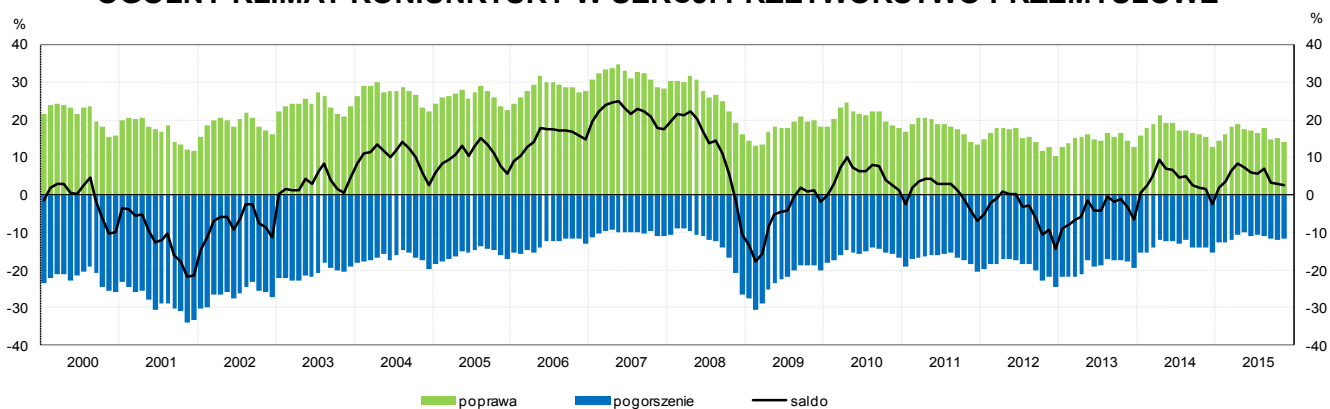
OGÓLNY KLIMAT KONIUNKTURY WEDŁUG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI

1. Przetwórstwo przemysłowe¹

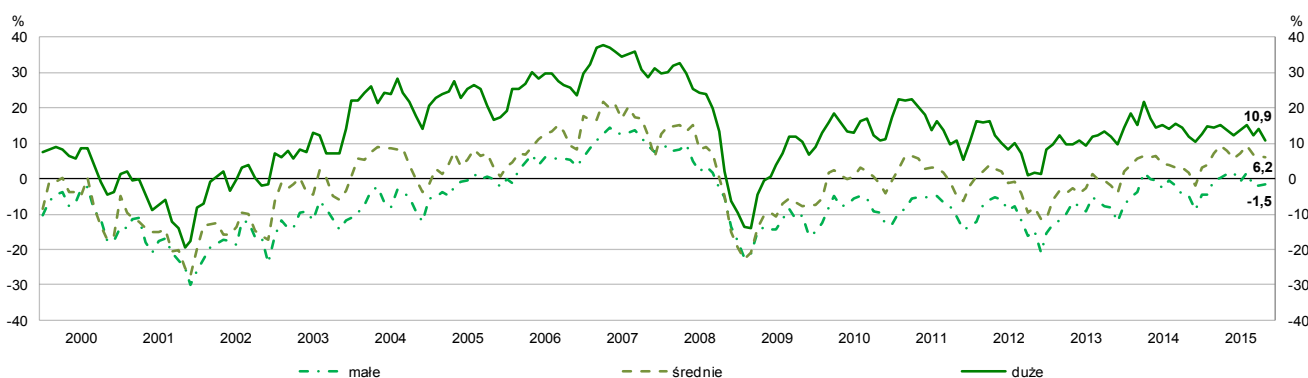
W listopadzie **ogólny klimat koniunktury** w przetwórstwie przemysłowym kształtuje się na poziomie plus 2,5 (plus 3,0 w październiku). Poprawę koniunktury sygnalizuje 14,2% badanych przedsiębiorstw, a jej pogorszenie – 11,7% (przed miesiącem odpowiednio 15,1% i 12,1%). Pozostałe przedsiębiorstwa uważają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

OGÓLNY KLIMAT KONIUNKTURY W SEKCJI PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE

W listopadzie bieżący **portfel zamówień** oceniany jest nieznacznie pozytywnie, podobnie jak w październiku, na co wpływają utrzymujące się korzystne opinie dotyczące krajowego portfela zamówień, przy nieznacznie bardziej pesymistycznych niż w ubiegłym miesiącu ocenach zagranicznego portfela zamówień. Po niewielkim ograniczeniu odnotowywanym we wrześniu br., bieżąca **produkcja** w listopadzie jest zwiększana w tempie zbliżonym do zgłaszanego w październiku. Opinie dotyczące bieżącej **sytuacji finansowej** są mniej negatywne niż w ostatnich dwóch miesiącach. **Należności** rosną nieco szybciej niż w październiku br. i w listopadzie ostatnich trzech lat. Wzrost **opóźnień płatności** za sprzedane produkty jest nieznacznie wolniejszy niż w ostatnich dwóch miesiącach. Stan **zapasów** wyrobów gotowych oceniany jest przez przedsiębiorców jako nadmierny w stosunku do zapotrzebowania i utrzymuje się na poziomie odnotowywanym w październiku. Przewidywania dotyczące portfela zamówień są bardziej pesymistyczne niż w ubiegłym miesiącu. Prognozy na najbliższe trzy miesiące wskazują, że produkcja może być ograniczana po raz pierwszy od grudnia 2014 r. Przewidywania w zakresie sytuacji finansowej są nieznacznie bardziej negatywne niż w październiku. W najbliższych trzech miesiącach można oczekiwać niewielkich redukcji **zatrudnienia**, jednak mniejszych niż w listopadzie ostatnich siedmiu lat. Dyrektorzy jednostek zapowiadają niewielki spadek **cen** wyrobów przemysłowych, w skali zbliżonej do prognozowanej w październiku br. i listopadzie ostatnich dwóch lat.

OGÓLNY KLIMAT KONIUNKTURY WEDŁUG KLAS WIELKOŚCI

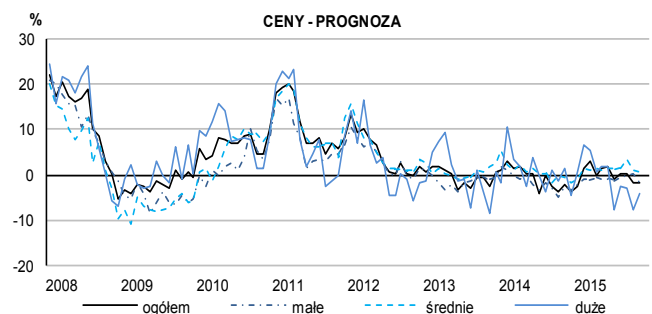
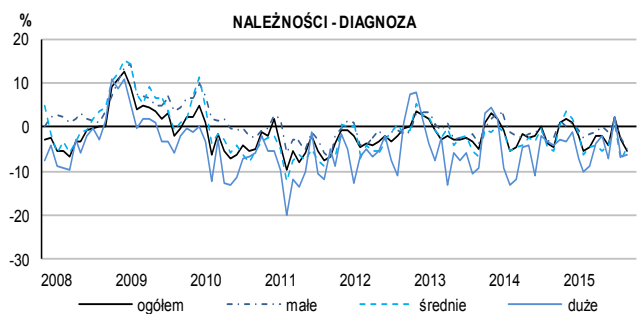
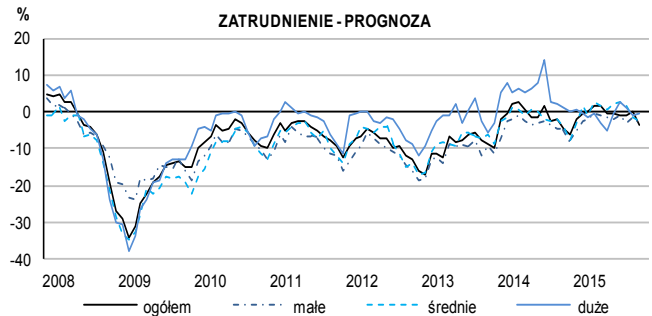
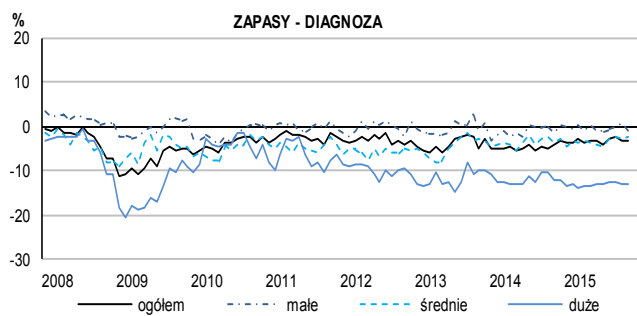
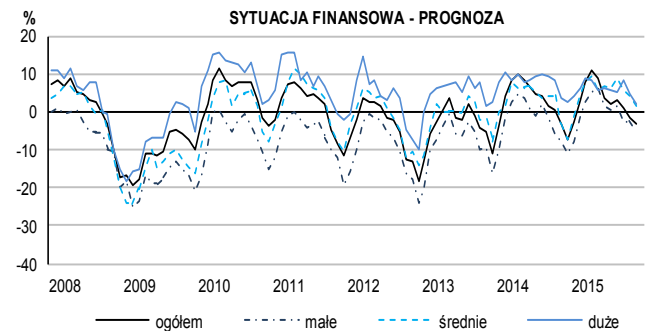
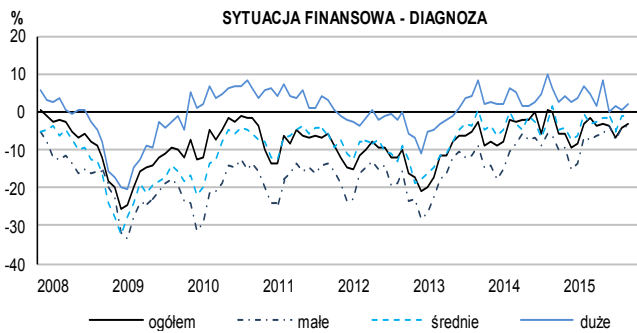
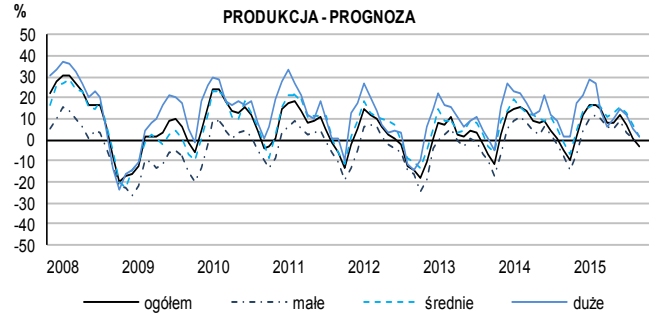
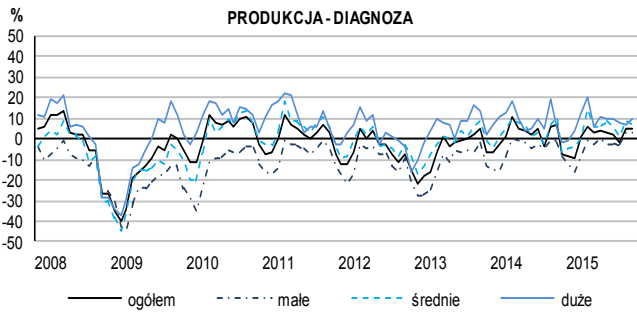
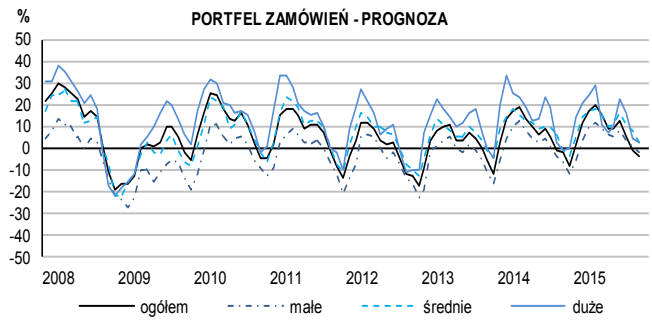
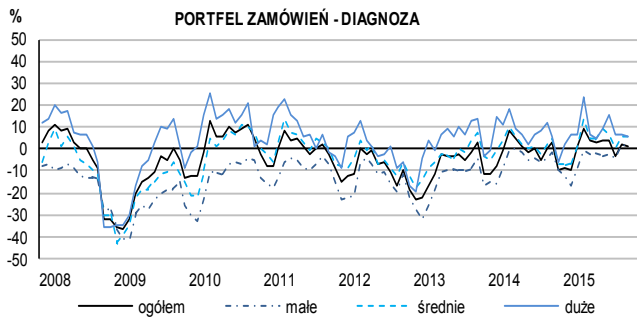

W listopadzie podmioty małe (o liczbie pracujących od 10 do 49 osób) oceniają koniunkturę nieznacznie negatywnie, podobnie jak przed miesiącem. Jednostki średnie (o liczbie pracujących od 50 do 249 osób) formułują opinie pozytywne, zbliżone do zgłaszanych w październiku. Przedsiębiorstwa duże (o liczbie pracujących 250 i więcej osób) oceniają koniunkturę mniej optymistycznie niż w ubiegłym miesiącu.

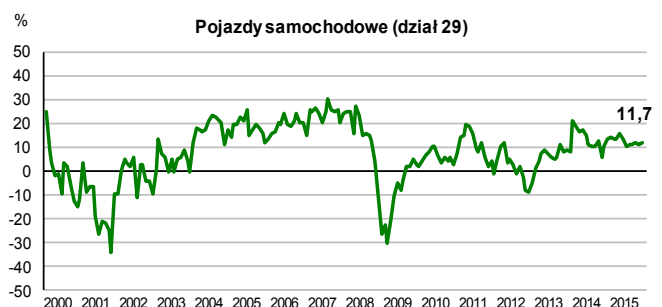
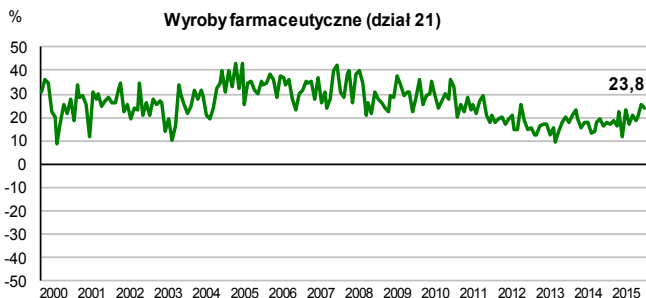
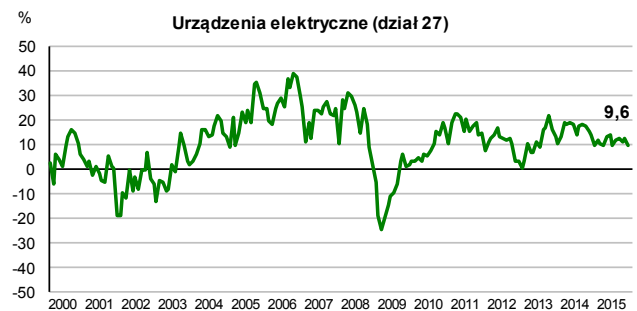
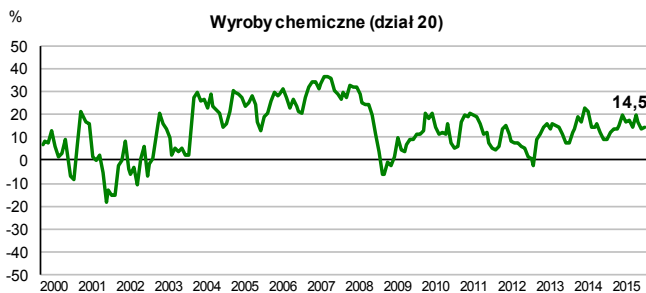
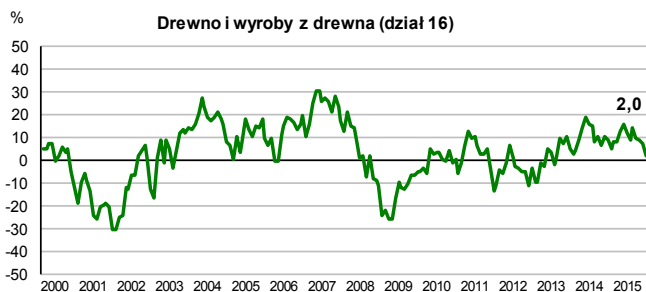
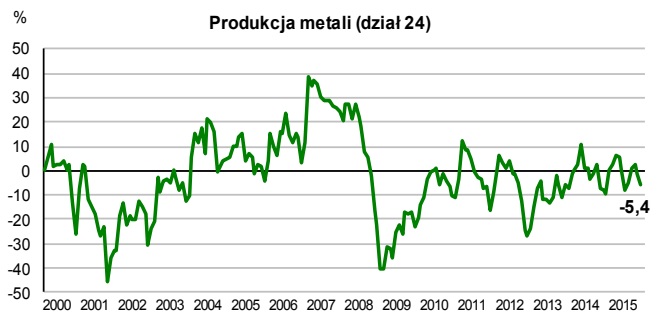
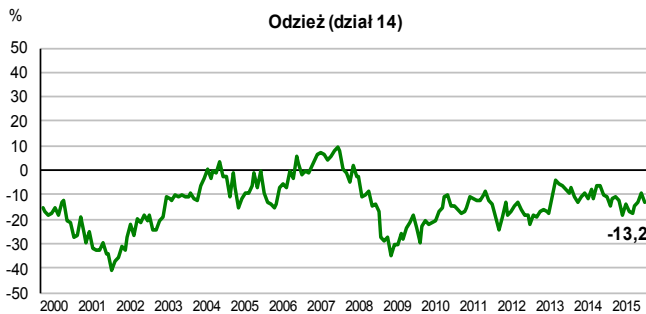
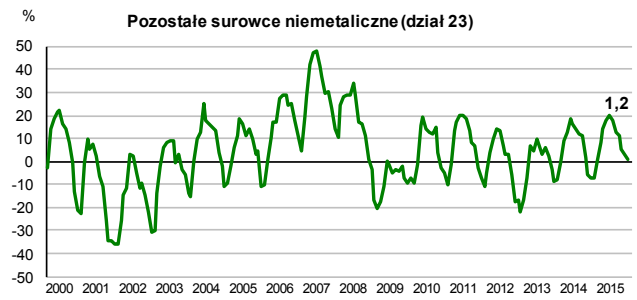
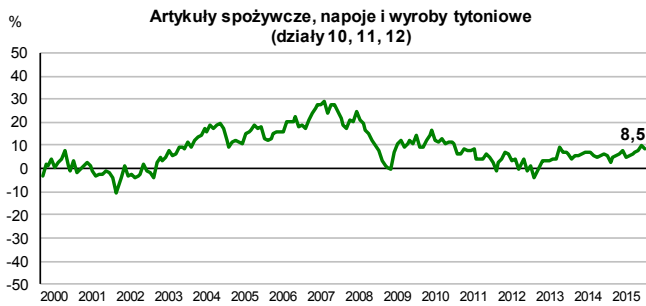
W większości działów przetwórstwa przemysłowego oceny ogólnego klimatu koniunktury są pozytywne. Najbardziej optymistyczne opinie dotyczące koniunktury formułują producenci wyrobów farmaceutycznych (plus 23,8 w listopadzie, plus 25,3 w październiku – oceny te są bardziej korzystne niż w listopadzie ostatnich czterech lat), papieru i wyrobów z papieru (plus 18,2 w listopadzie i plus 17,7 w październiku – oceny te są bardziej korzystne niż w listopadzie ostatnich siedmiu lat), chemikaliów i wyrobów chemicznych (plus 14,5 w listopadzie, plus 13,5 w październiku – oceny te są bardziej optymistyczne niż w listopadzie ostatnich siedmiu lat), mebli (plus 14,2 w listopadzie, plus 18,1 przed miesiącem). Równie korzystne oceny są zgłaszane przez zajmujących się poligrafią i reprodukcją zapisanych nośników informacji (plus 20,9 w listopadzie, plus 20,1 w październiku). Negatywne oceny koniunktury sygnalizują producenci odzieży (minus 13,2 w listopadzie, minus 9,6 w październiku), metali (minus 5,4 w listopadzie, minus 1,6 w październiku).

¹ Wyniki opracowano na podstawie danych uzyskanych od 3320 z ok. 3500 podmiotów objętych badaniem.

SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTW W POSZCZEGÓLNYCH KLASACH WIELKOŚCI - WYBRANE WSKAŹNIKI

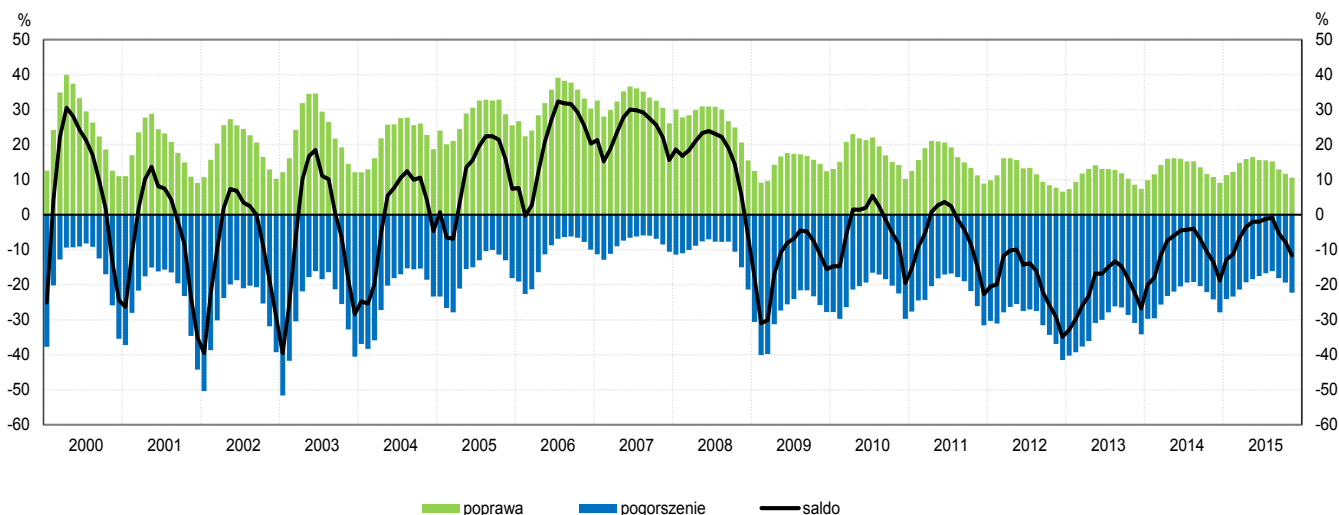

WSKAŹNIKI OGÓLNEGO KLIMATU KONIUNKTURY

2. Budownictwo ¹

OGÓLNY KLIMAT KONIUNKTURY W SEKCJI BUDOWNICTWO

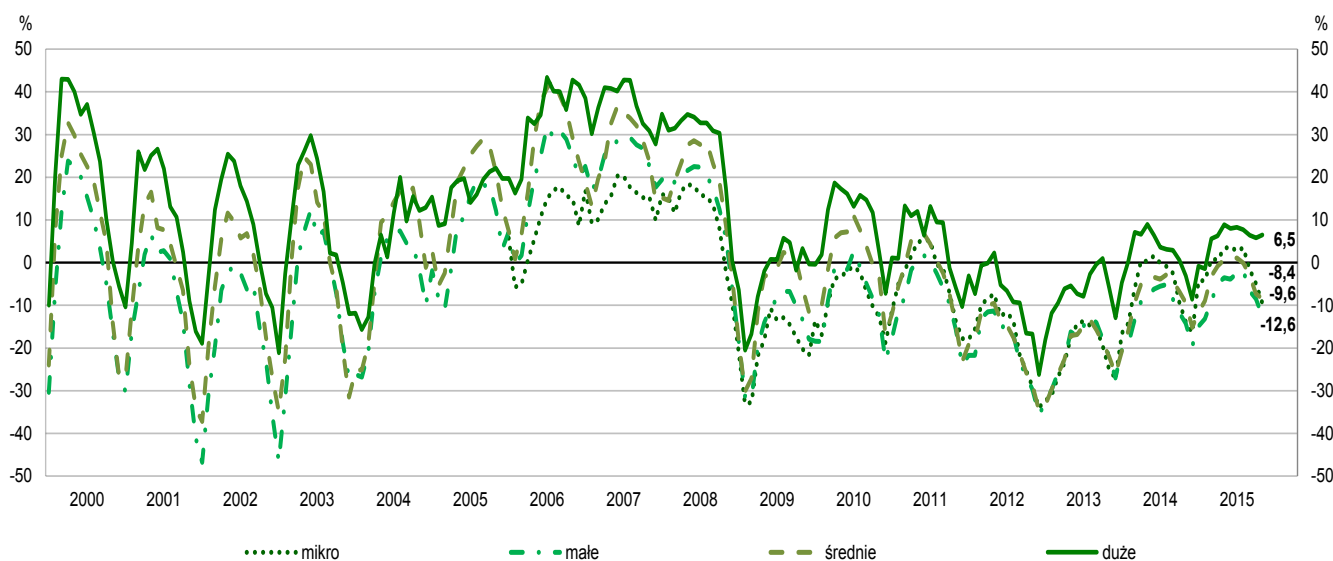

W listopadzie **ogólny klimat koniunktury** w budownictwie kształtuje się na poziomie minus 11,6 (przed miesiącem minus 7,8). Poprawę koniunktury sygnalizuje 10,6% przedsiębiorstw, a jej pogorszenie – 22,2% (przed miesiącem odpowiednio 11,7% i 19,5%). Pozostałe przedsiębiorstwa uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

Diagnozy oraz prognozy **portfela zamówień, produkcji budowlano-montażowej** oraz **sytuacji finansowej** są bardziej negatywne od formułowanych w ubiegłym miesiącu. Nadal jest sygnalizowany wzrost **opóźnień płatności** za wykonane roboty budowlano-montażowe. Redukcje **zatrudnienia** mogą być bardziej znaczące od planowanych w październiku. Przedsiębiorcy zapowiadają, zbliżony do oczekiwanego w ubiegłym miesiącu, spadek **cen** robót budowlano-montażowych.

Spośród badanych podmiotów 23,1% (przed rokiem 20,7%) planuje prowadzenie prac budowlano-montażowych za granicą. Listopad jest czwartym z kolei miesiącem, w którym dyrektorzy tych przedsiębiorstw spodziewają się spadku **portfela zamówień na roboty budowlano-montażowe na rynkach zagranicznych**.

OGÓLNY KLIMAT KONIUNKTURY WEDŁUG KLAS WIELKOŚCI

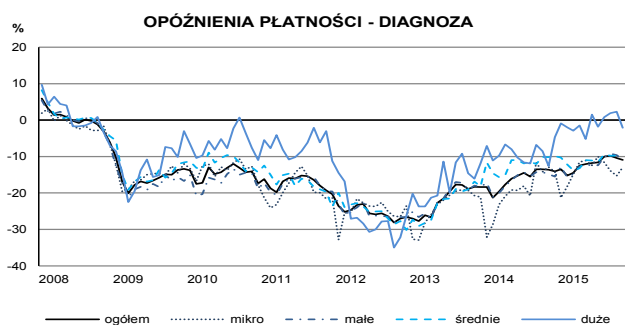
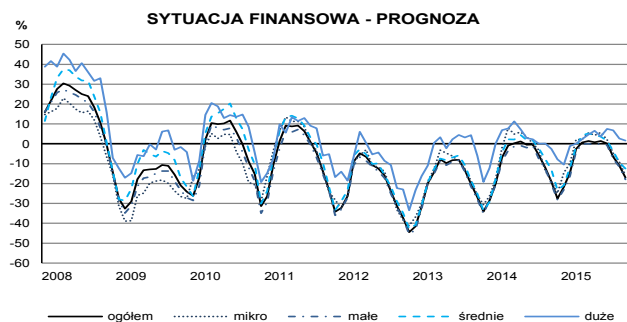
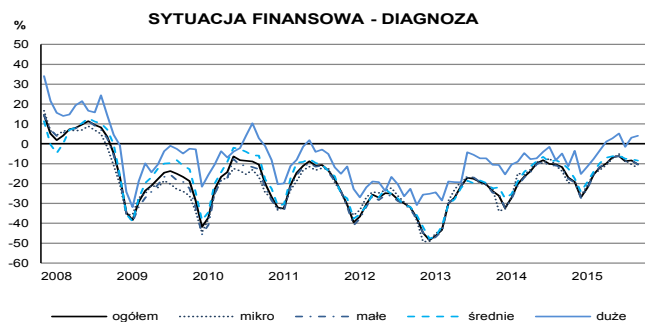
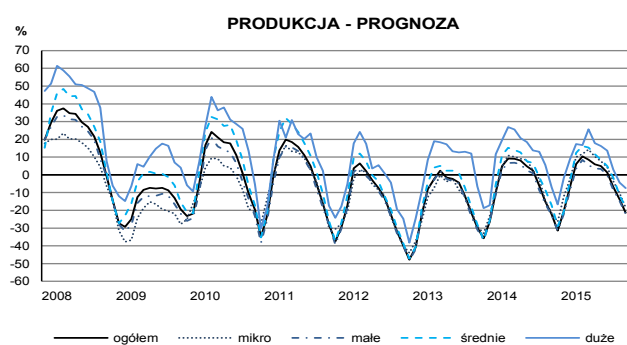
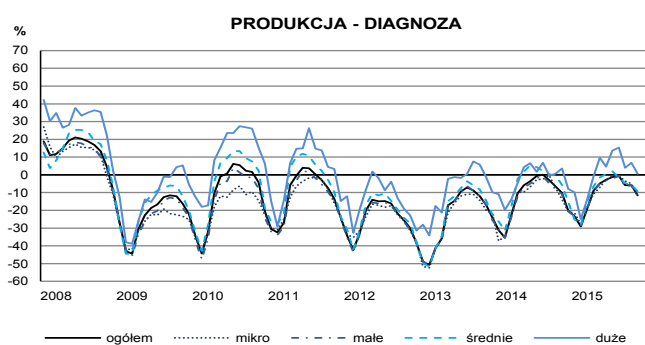
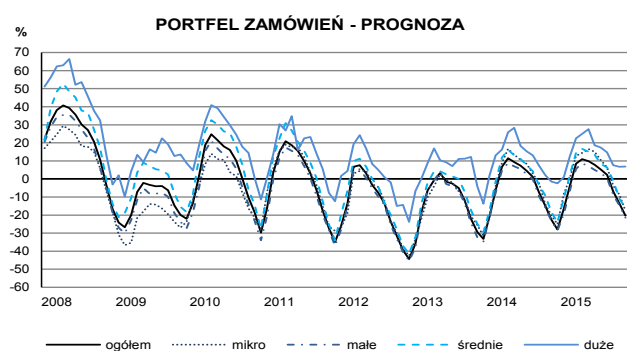
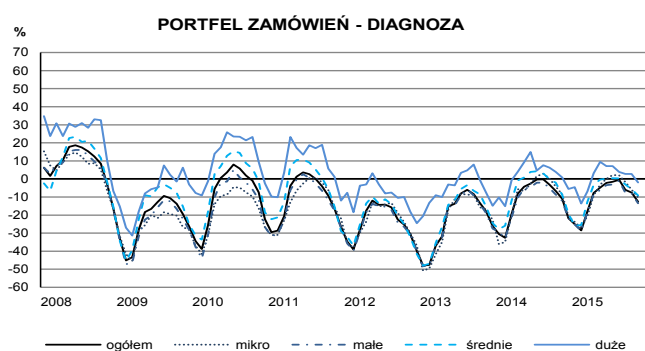

¹ Wyniki opracowano na podstawie danych uzyskanych od 4293 z ok. 5000 podmiotów objętych badaniem.

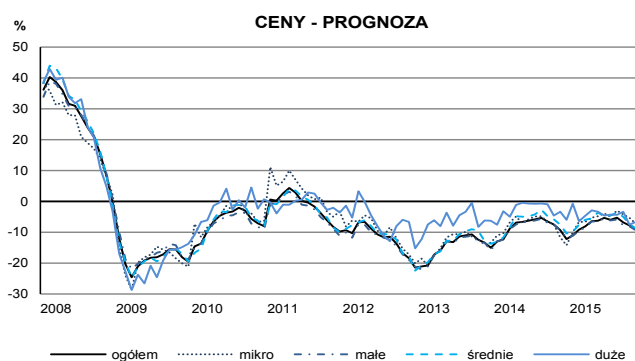
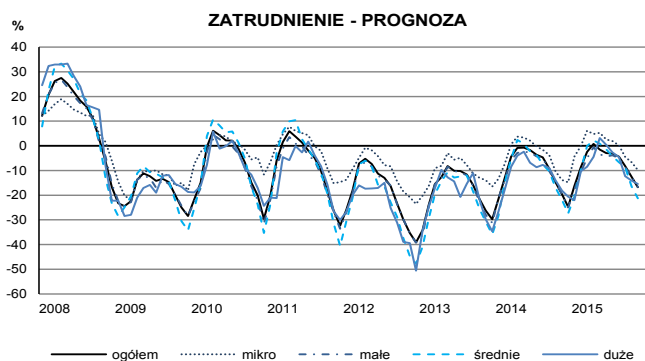
SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTW W POSZCZEGÓLNYCH KLASACH WIELKOŚCI - WYBRANE WSKAŹNIKI

W listopadzie oceny ogólnego klimatu koniunktury w jednostkach o liczbie pracujących do 249 osób są bardziej niekorzystne od zgłaszanych w październiku. Wynika to z bardziej negatywnych ocen oraz prognoz w zakresie portfela zamówień, produkcji budowlano-montażowej oraz sytuacji finansowej.

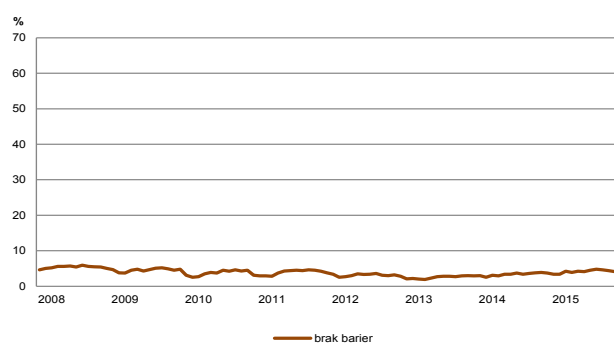
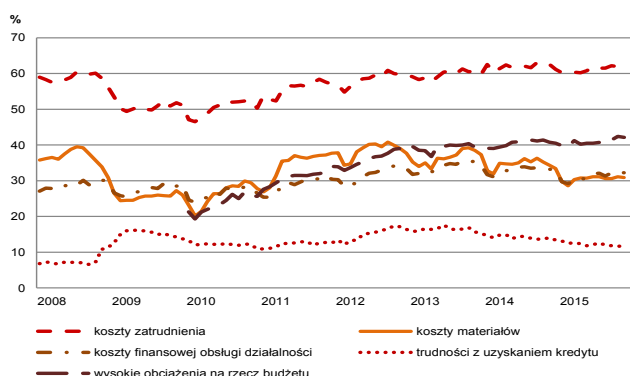
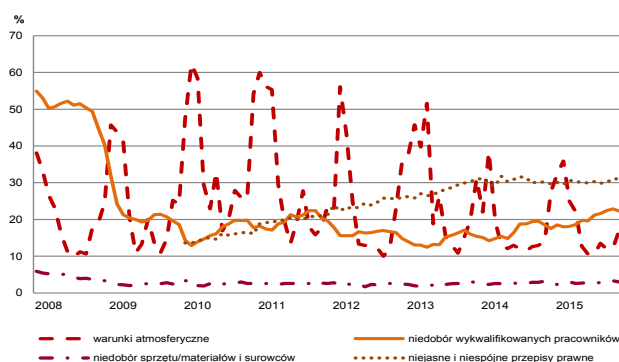
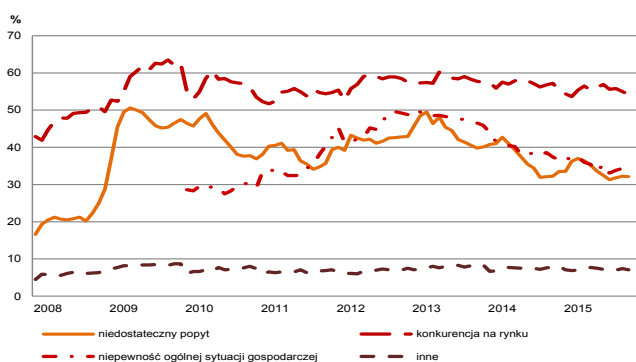
Ogólny klimat koniunktury oceniany jest przez dyrektorów przedsiębiorstw dużych (o liczbie pracujących 250 i więcej osób) optymistycznie, podobnie jak w październiku. W tej klasie wielkości utrzymują się pozytywne diagnozy i przewidywania dotyczące sytuacji finansowej, a także prognozy portfela zamówień. Bieżący portfel zamówień oceniany jest nieznacznie negatywnie po raz pierwszy od marca 2015 r. Opinie dotyczące bieżącej produkcji budowlano-montażowej są mniej korzystne niż przed miesiącem. Odpowiednie oczekiwania są bardziej pesymistyczne od prognoz formułowanych w październiku.

SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTW W POSZCZEGÓLNYCH KLASACH WIELKOŚCI - WYBRANE WSKAŹNIKI CD.

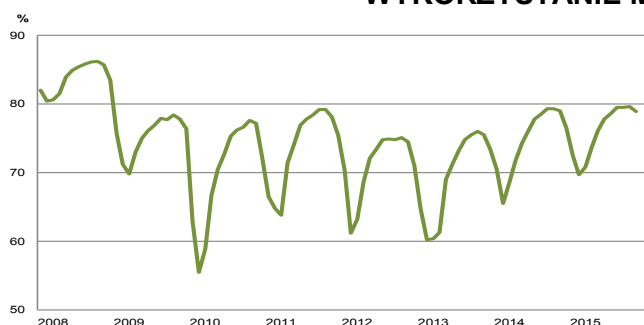

BARIERY DZIAŁALNOŚCI

W listopadzie 4,1% przedsiębiorców deklaruje, że nie napotyka na **bariery w prowadzeniu bieżącej działalności** (3,9% przed rokiem). Po kilkuletnim okresie stopniowego wzrostu odczuwania przez przedsiębiorców ograniczeń działalności wynikających z kosztów zatrudnienia (61,2% w listopadzie br., 62,6% przed rokiem), wysokich obciążeń na rzecz budżetu (42,1% w listopadzie br., 40,8% w analogicznym miesiącu ub. r.) oraz niejasnych i niespójnych przepisów prawnych (31,5% w listopadzie br., 30,1% przed rokiem), w ostatnich kilkunastu miesiącach oceny dotyczące tych barier nie zmieniają się w znaczącym stopniu. Od 2013 r. systematycznie rośnie odczuwanie bariery związanej z niedoborem wykwalifikowanych pracowników (22,3% w listopadzie br., 18,5% w analogicznym miesiącu ub. r.), natomiast spada – barier związanych z konkurencją na rynku (54,2% w listopadzie br., 57,2% przed rokiem), niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej (34,5% w listopadzie br., 37,4% w analogicznym miesiącu ub. r.) oraz niedostatecznym popytem (32,1% w listopadzie br., 32,2% przed rokiem).

WYKORZYSTANIE MOCY PRODUKCYJNYCH

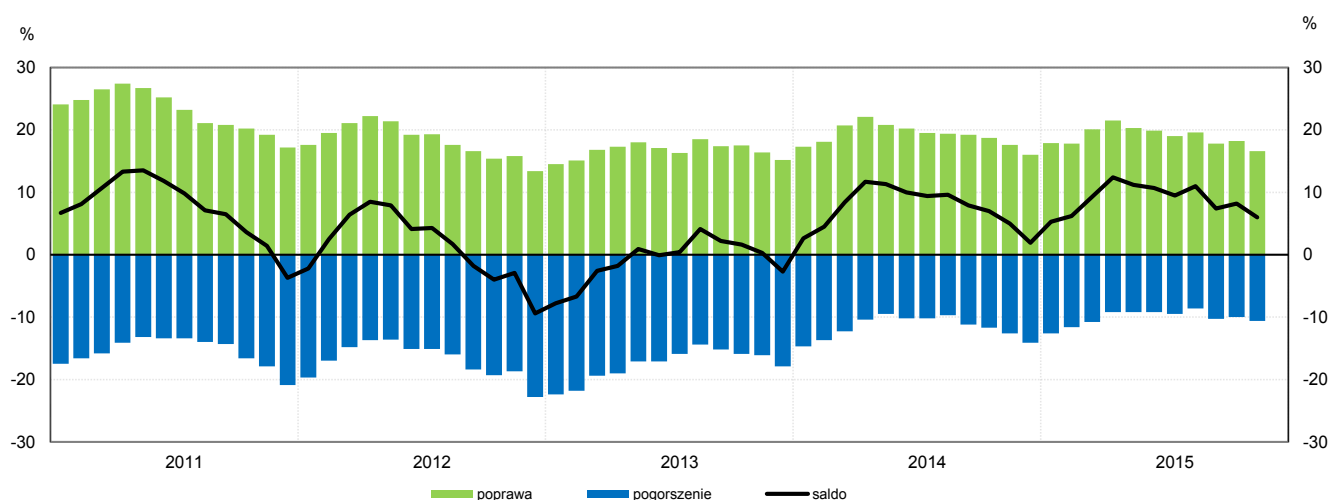

W ciągu ostatnich dwóch lat zwiększało się stopniowo **wykorzystanie mocy produkcyjnych** i w listopadzie kształtuje się na poziomie 78,9% (79,0% w analogicznym miesiącu ub. r.).

W listopadzie 16,0% przedsiębiorstw budowlano-montażowych ocenia swoje **mocy produkcyjne** jako zbyt duże w stosunku do oczekiwanego w najbliższych miesiącach portfela zamówień, 73,3% jako wystarczające, a 10,7% jako zbyt małe (przed rokiem odpowiednio: 16,1%, 72,9%, 11,0%).

3. Handel hurtowy¹

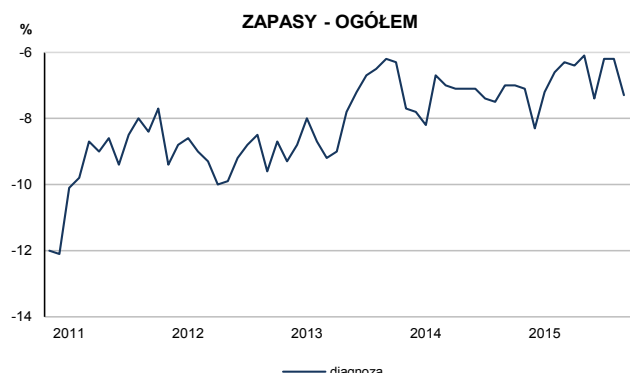
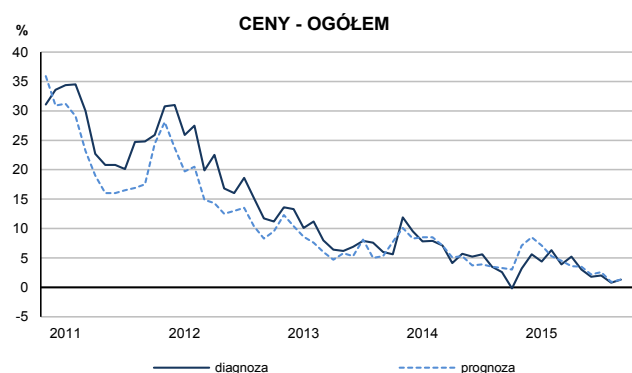
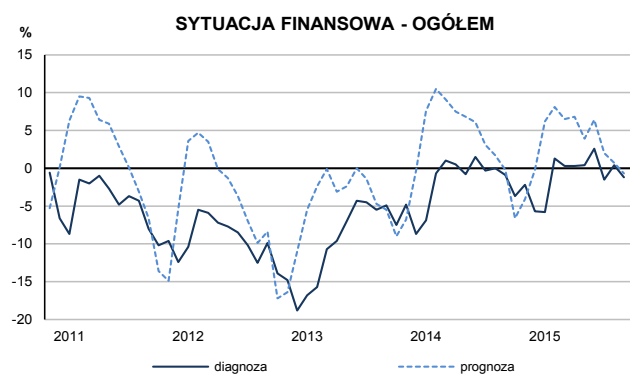
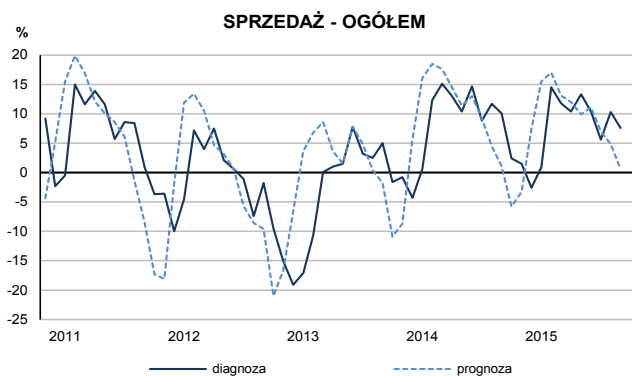
OGÓLNY KLIMAT KONIUNKTURY W HANDLU HURTOWYM

Ogólny klimat koniunktury w **handlu hurtowym** kształtuje się w listopadzie na poziomie plus 6,0 (plus 8,2 w październiku). Poprawę koniunktury sygnalizuje 16,6% badanych przedsiębiorstw, pogorszenie – 10,6% (przed miesiącem odpowiednio 18,2% i 10,0%). Pozostałe podmioty uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

Od marca br. oceny **sprzedaży** są korzystne, choć w listopadzie nieco gorsze niż w październiku. Od września 2015 r. przewidywania w tym zakresie są coraz mniej optymistyczne. Diagnozy i prognozy **sytuacji finansowej** są nieznacznie pesymistyczne, gorsze od zgłaszanych w październiku. Utrzymuje się nadmierny poziom **zapasów** towarów, co powoduje, że **zamówienia towarów** u dostawców mogą być nieznacznie ograniczane. **Zatrudnienie** może utrzymać się na dotychczasowym poziomie. Przedsiębiorcy przewidują utrzymanie dynamiki **cen** towarów.

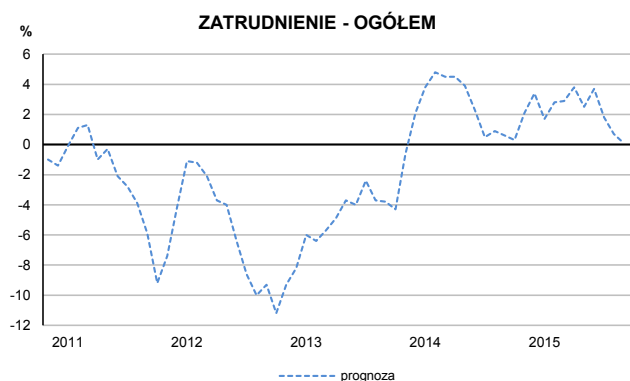
SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTW - WYBRANE WSKAŹNIKI

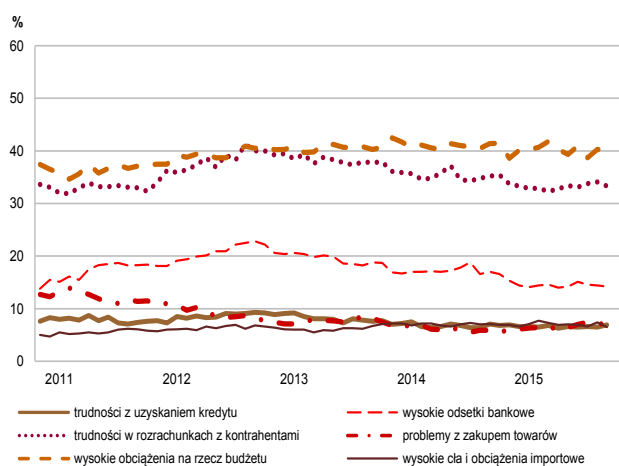
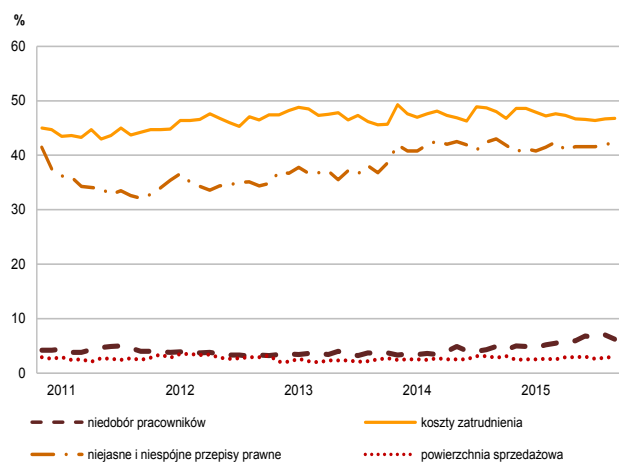
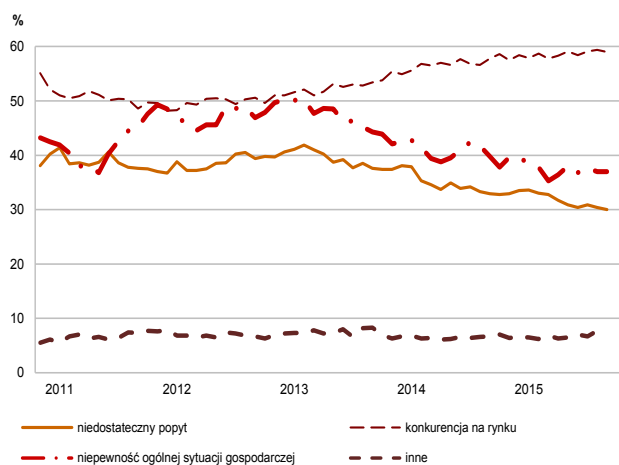
¹ Wyniki opracowano na podstawie danych uzyskanych od 3781 z ok. 4300 podmiotów objętych badaniem.

SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTW - WYBRANE WSKAŹNIKI CD.

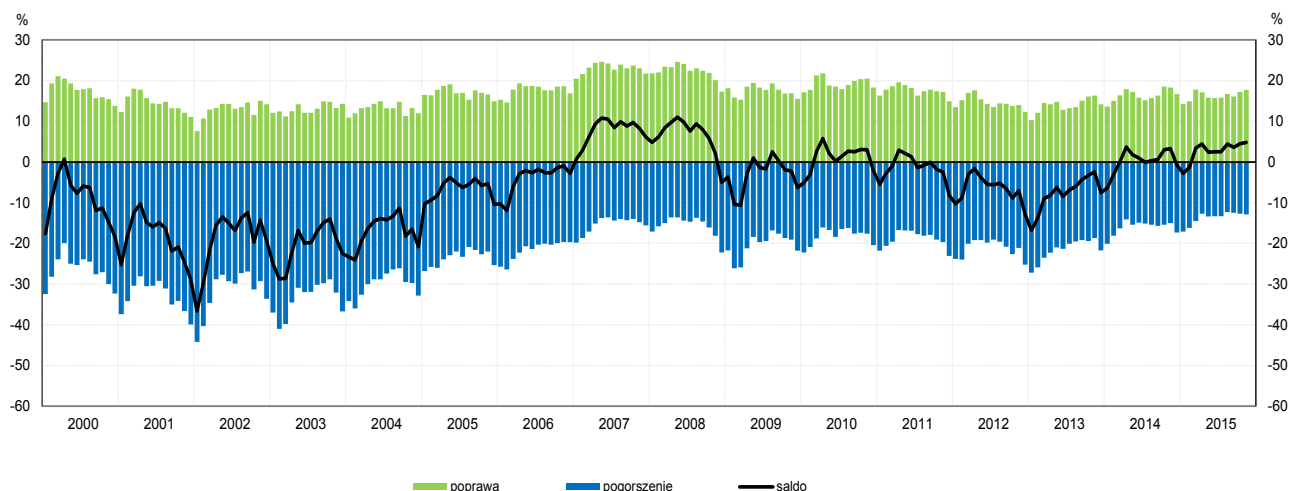
BARIERY DZIAŁALNOŚCI

Spośród badanych jednostek, w listopadzie 5,6% podmiotów nie odczuwa żadnych **barier w prowadzeniu bieżącej działalności** (5,3% przed rokiem). Wciąż największe trudności napotymane przez przedsiębiorców zgłaszających występowanie barier związane są z konkurencją na rynku (barierę tę sygnalizuje w listopadzie br. 59,0% przedsiębiorstw, 57,8% w analogicznym miesiącu ub. r.) oraz kosztami zatrudnienia (46,8% w listopadzie br., 48,0% przed rokiem). Od początku 2013 r. przedstawiciele badanych firm sygnalizują stopniowy spadek odczuwania barier związanych z niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej (37,0% w listopadzie br., 39,8% przed rokiem) oraz niedostatecznym popytem (30,0% w listopadzie br., 32,9% w analogicznym miesiącu ub. r.).

4. Handel detaliczny ¹

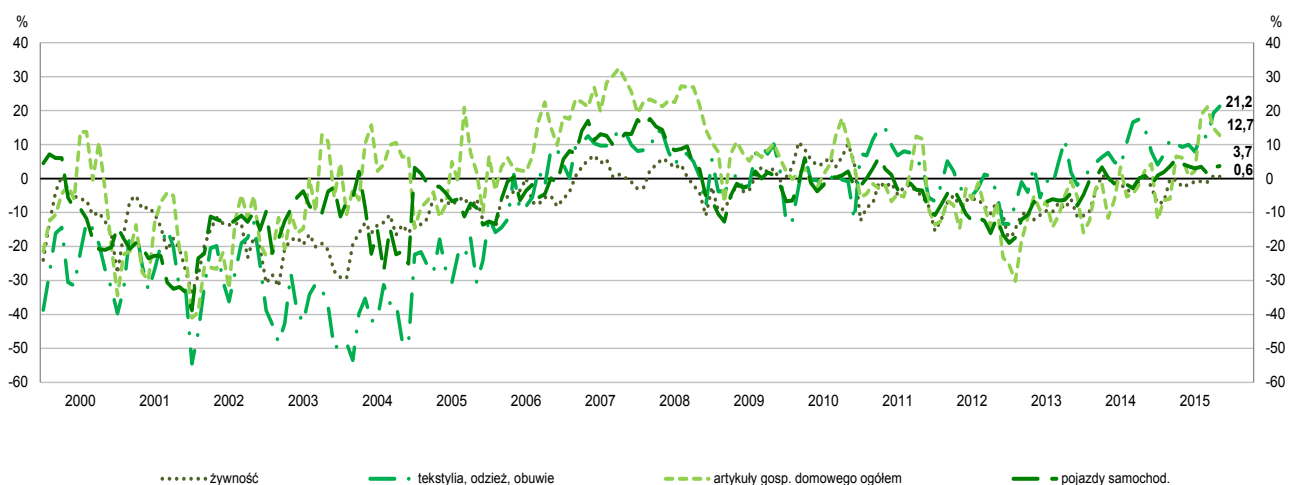
OGÓLNY KLIMAT KONIUNKTURY W HANDLU DETALICZNYM

Ogólny klimat koniunktury w **handlu detalicznym** kształtuje się w listopadzie na poziomie plus 4,8 (plus 4,5 w październiku). Poprawę koniunktury sygnalizuje 17,7% badanych przedsiębiorstw, pogorszenie – 12,9% (przed miesiącem odpowiednio 17,2% i 12,7%). Pozostałe podmioty uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

Oceny **sprzedaży** są optymistyczne, lepsze od zgłaszanych w październiku. Utrzymują się korzystne przewidywania w tym zakresie. Od września 2013 r. stopniowo zmniejszał się pesymizm ocen **sytuacji finansowej**, negatywnych od września 2008 r. – w listopadzie br. utrzymują się nieznacznie niekorzystne opinie sprzed miesiąca. Odpowiednie prognozy są pozytywne, zbliżone do formułowanych w październiku. Utrzymują się nadmierne **zapasy** towarów. Dzięki pozytywnym przewidywaniom dotyczącym sprzedaży, wzrost **zamówień towarów** u dostawców może być podobny do planowanego miesiąc wcześniej. **Zatrudnienie** może wzrosnąć w niewielkim stopniu, prognozy te są zbliżone do formułowanych w ostatnich pięciu miesiącach. Przedsiębiorcy przewidują spowolnienie dynamiki **cen** towarów.

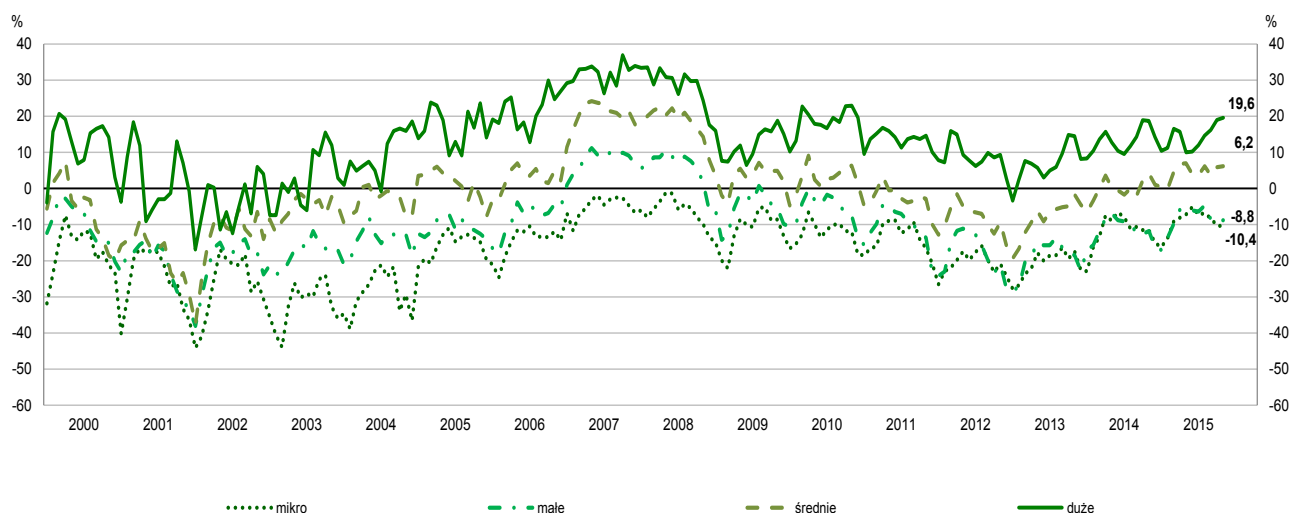
OGÓLNY KLIMAT KONIUNKTURY WEDŁUG WYBRANYCH BRANŻ

W **poszczególnych branżach handlowych** oceny koniunktury są zróżnicowane. W listopadzie koniunktura oceniana jest optymistycznie przez przedstawicieli wszystkich prezentowanych branż: tekstylia, odzież, obuwie (21,2 w listopadzie, 19,3 przed miesiącem), artykuły gospodarstwa domowego ogółem (12,7 w listopadzie, 14,8 w październiku), pojazdy samochodowe (3,7 w listopadzie, 3,3 przed miesiącem) oraz branża żywnościowa (0,6 w listopadzie, 0,8 w październiku).

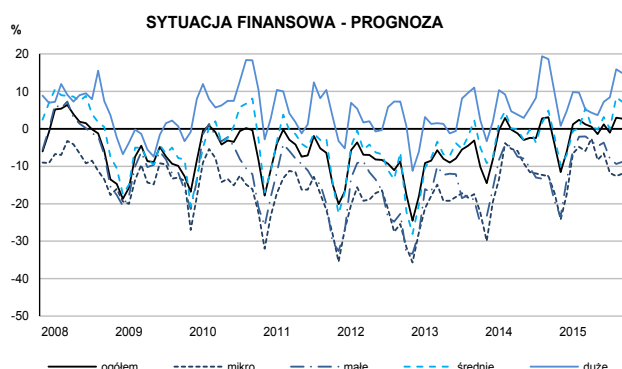
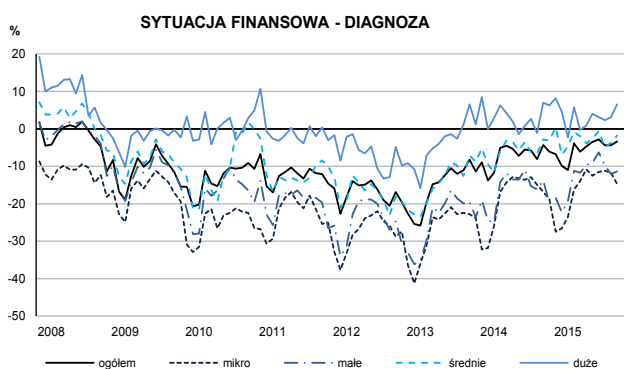
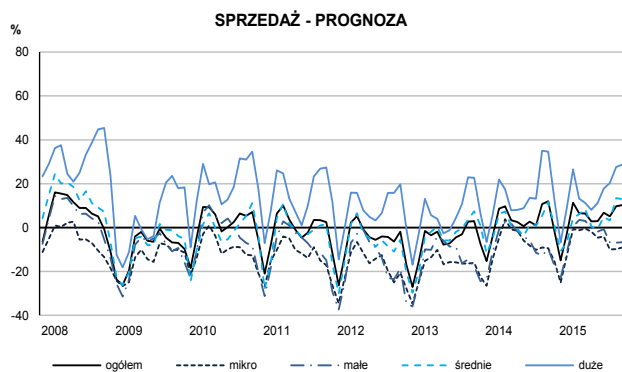
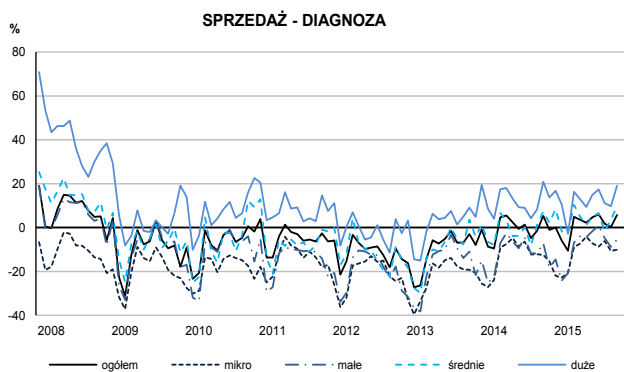
¹ Wyniki opracowano na podstawie danych uzyskanych od 4128 z ok. 5200 podmiotów objętych badaniem.

OGÓLNY KLIMAT KONIUNKTURY WEDŁUG KLAS WIELKOŚCI

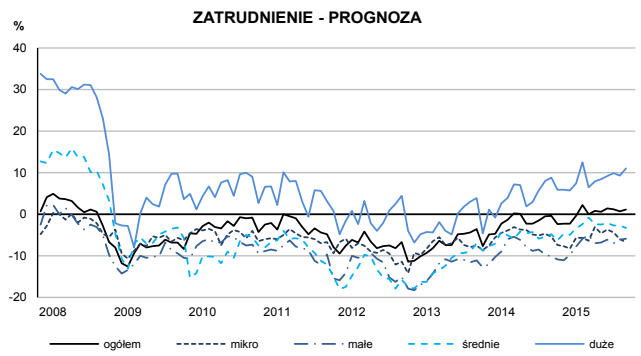
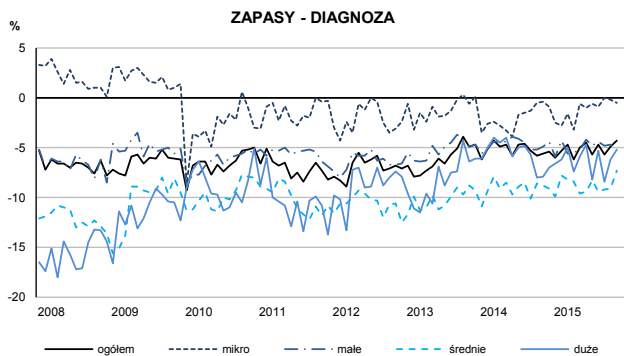
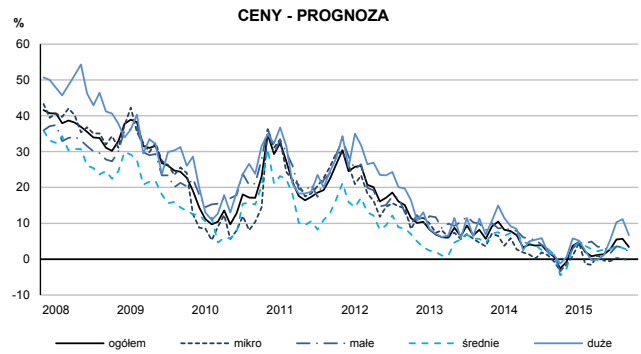
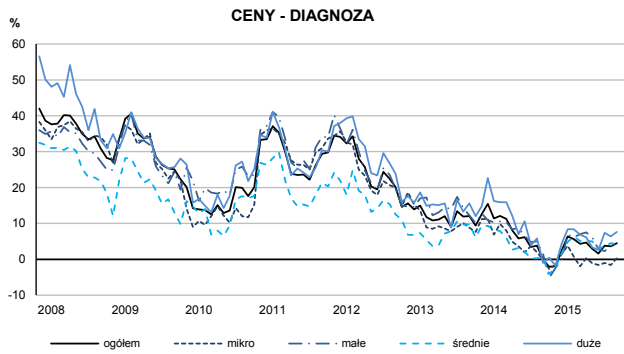

W podziale na **klasy wielkości**, w listopadzie oceny ogólnego klimatu koniunktury w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących do 49 osób są negatywne, zbliżone do odnotowanych przed miesiącem. Korzystne opinie w tym zakresie, podobne jak w październiku, zgłaszają przedstawiciele jednostek średnich i dużych (o liczbie pracujących 50 i więcej osób).

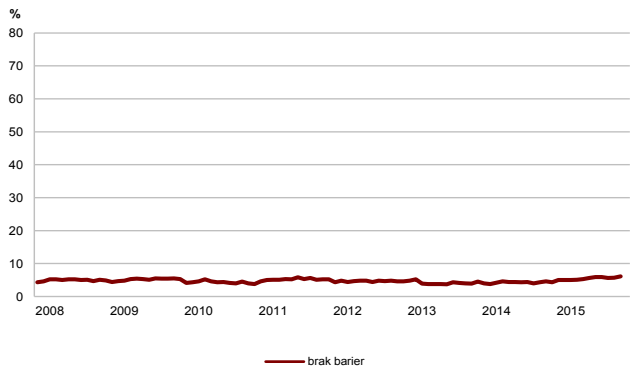
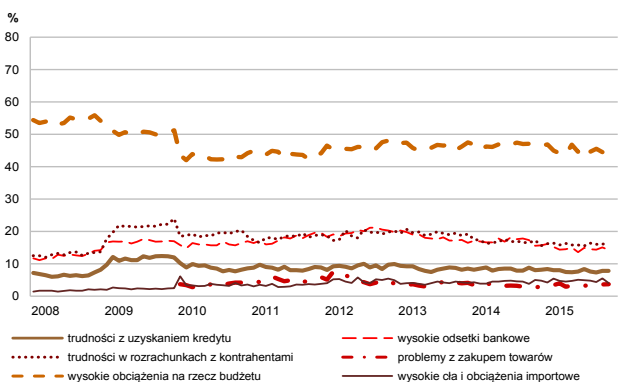
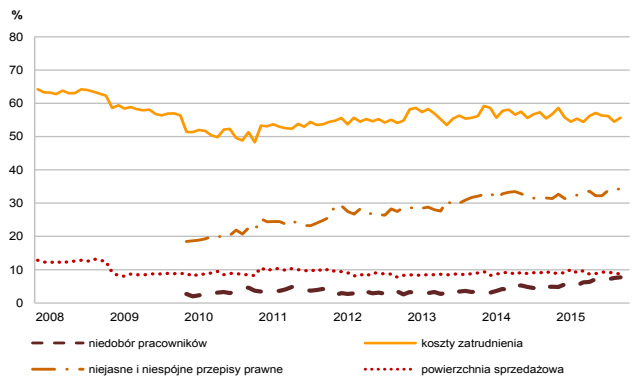
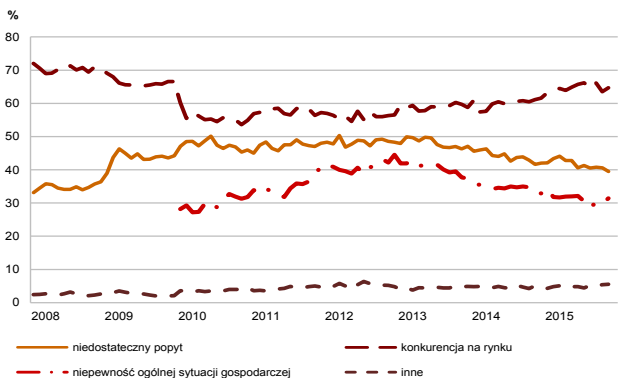
SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTW W POSZCZEGÓLNYCH KLASACH WIELKOŚCI - WYBRANE WSKAŹNIKI

SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTW W POSZCZEGÓLNYCH KLASACH WIELKOŚCI - WYBRANE WSKAŹNIKI CD.

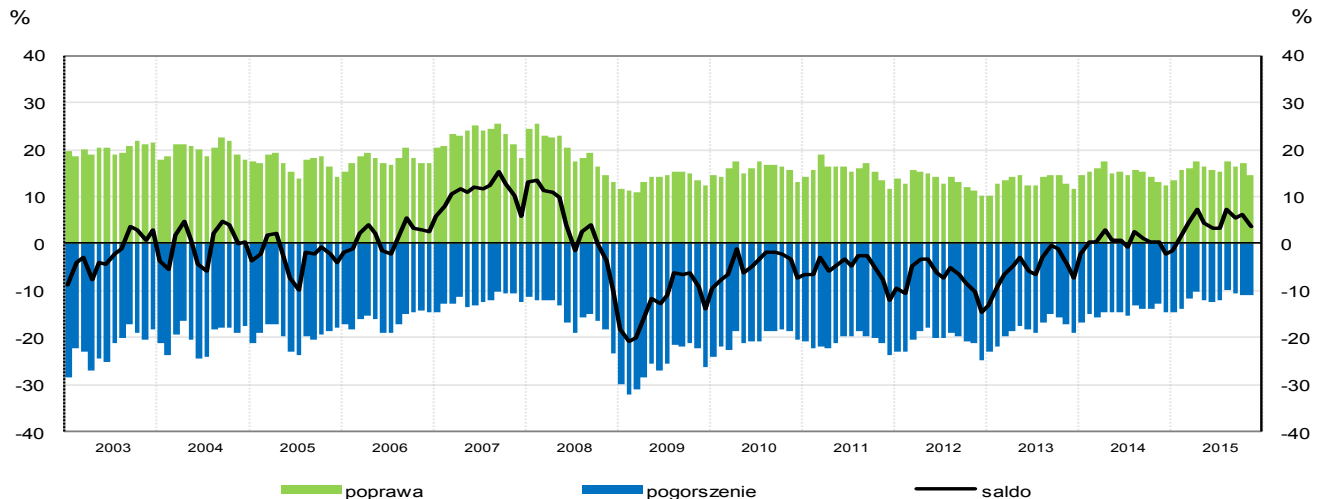
BARIERY DZIAŁALNOŚCI

Spośród badanych jednostek, w listopadzie 6,1% podmiotów nie odczuwa żadnych **barier w prowadzeniu bieżącej działalności** (4,6% przed rokiem). Wciąż największe trudności napotykaną przez przedsiębiorców zgłaszających występowanie barier związane są z konkurencją na rynku (barierę tę sygnalizuje w listopadzie br. 64,7% przedsiębiorstw, 61,1% w analogicznym miesiącu ub. r.), a także kosztami zatrudnienia (55,7% w listopadzie br., 55,5% przed rokiem). Od początku 2013 r. przedstawiciele badanych firm sygnalizują stopniowy spadek występowania barier związanych z niedostatecznym popytem (39,5% w listopadzie br., 41,6% w analogicznym miesiącu ub. r.) oraz niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej (31,4% w listopadzie br., 32,8% przed rokiem).

5. Usługi¹

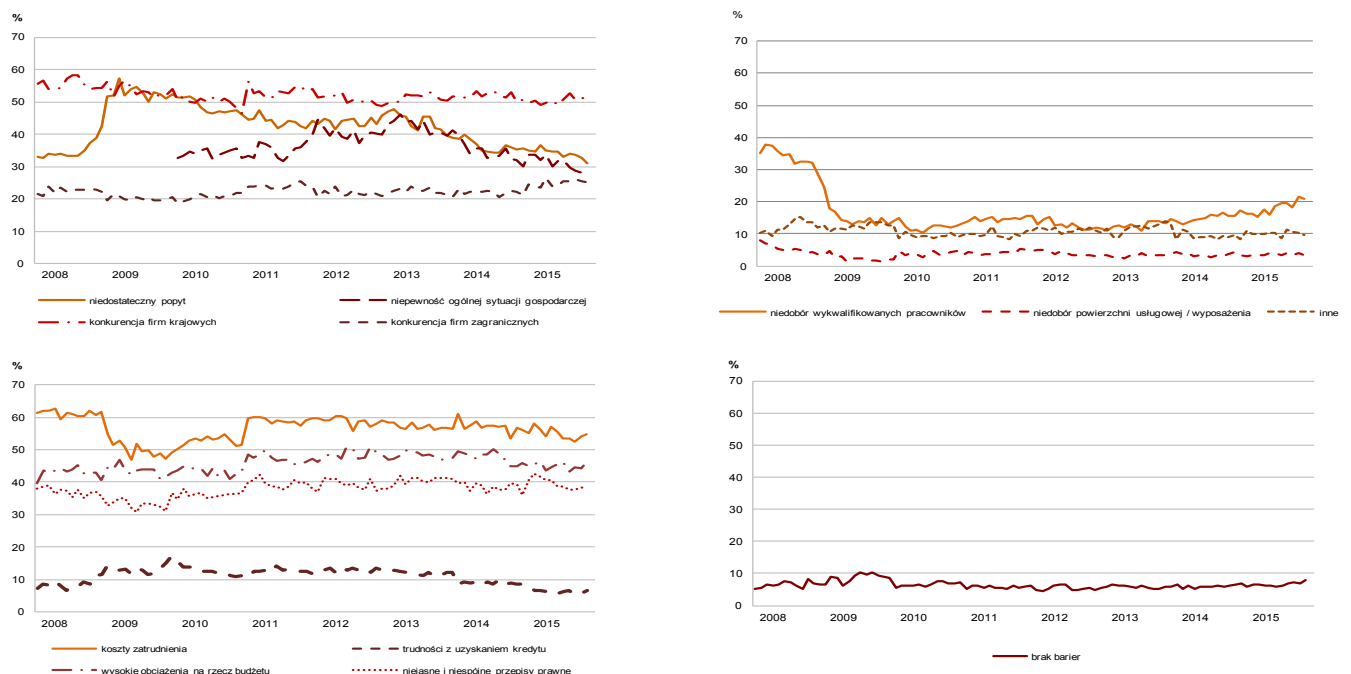
OGÓLNY KLIMAT KONIUNKTURY W SEKCJI TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA

W listopadzie wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji **transport i gospodarka magazynowa** kształtuje się na poziomie plus 3,6 (przed miesiącem plus 6,0). Poprawę koniunktury odnotowuje 14,6% badanych firm, a jej pogorszenie 11,0% (w październiku odpowiednio 17,0% i 11,0%). Pozostałe jednostki uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

Po nieznacznie pozytywnych ocenach bieżącego i przewidywanego **popytu** oraz **sprzedaży** formułowanych przed miesiącem, dyrektorzy jednostek w listopadzie zgłaszają negatywne opinie w tym zakresie. **Sytuacja finansowa** oceniana jest nieco mniej korzystnie niż w październiku, podczas gdy jej prognozy są bardziej pesymistyczne. Sygnalizowany jest wzrost **opóźnień płatności** za wykonane usługi, zbliżony do odnotowanego przed miesiącem. Kierujący jednostkami nie zapowiadają zmian w poziomie **zatrudnienia**. W najbliższych trzech miesiącach **ceny** mogą nadal spadać.

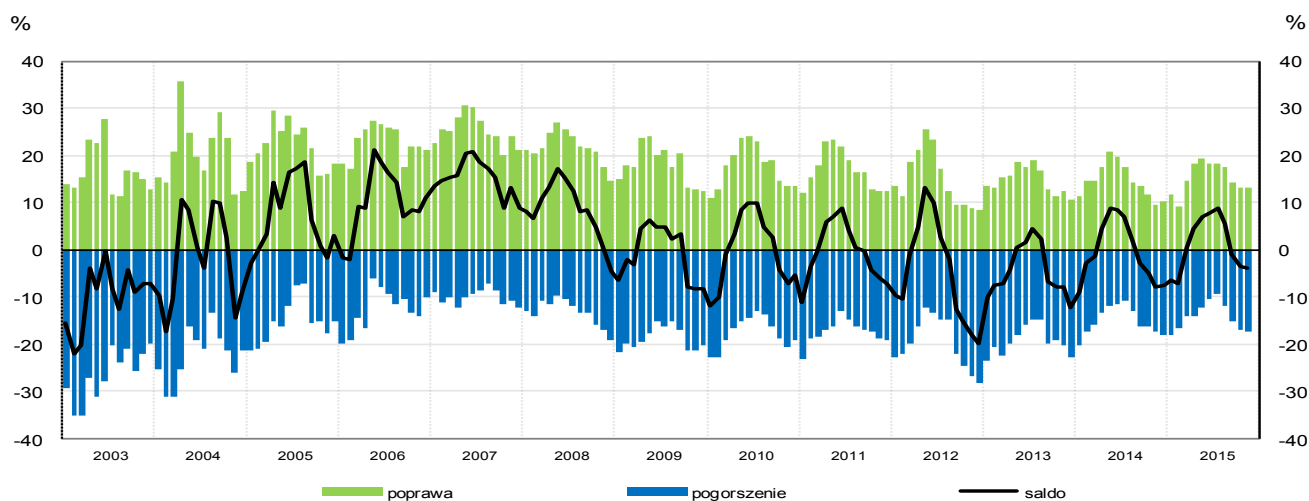
BARIERY DZIAŁALNOŚCI

W listopadzie 8,0% badanych przedsiębiorstw (przed rokiem 6,4%) deklaruje, że nie napotyka na **bariery w prowadzeniu bieżącej działalności**. Największe trudności wskazywane przez firmy zgłaszające bariery związane są z kosztami zatrudnienia (54,7% w listopadzie br., 56,7% przed rokiem) oraz konkurencją firm krajowych (50,4% w listopadzie br., 49,9% przed rokiem) – uciążliwość tych barier utrzymuje się na zbliżonym poziomie od początku 2011 r. Od stycznia 2013 r. zmniejsza się znaczenie barier związanych z niedostatecznym popytem (31,0% w listopadzie br., 35,3% przed rokiem) oraz niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej (28,8% w listopadzie br., 31,9% przed rokiem).

¹ Wyniki opracowano na podstawie danych uzyskanych od 4338 z ok. 5000 podmiotów objętych badaniem.

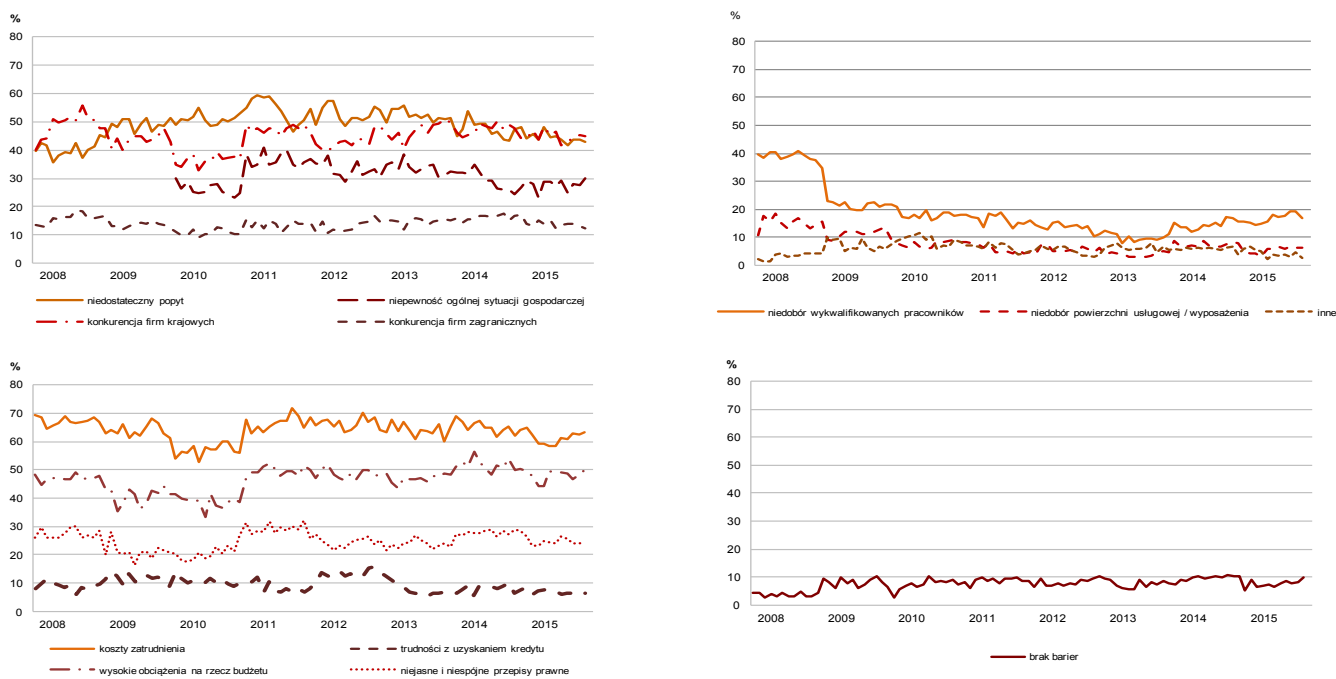
OGÓLNY KLIMAT KONIUNKTURY W SEKCJI ZAKWATEROWANIE I GASTRONOMIA

W listopadzie wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji **zakwaterowanie i gastronomia** kształtuje się na poziomie minus 4,0 (przed miesiącem minus 3,6). Poprawę koniunktury odnotowuje 13,1% badanych firm, a jej pogorszenie 17,1% (w październiku odpowiednio 13,2% i 16,8%). Pozostałe jednostki uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

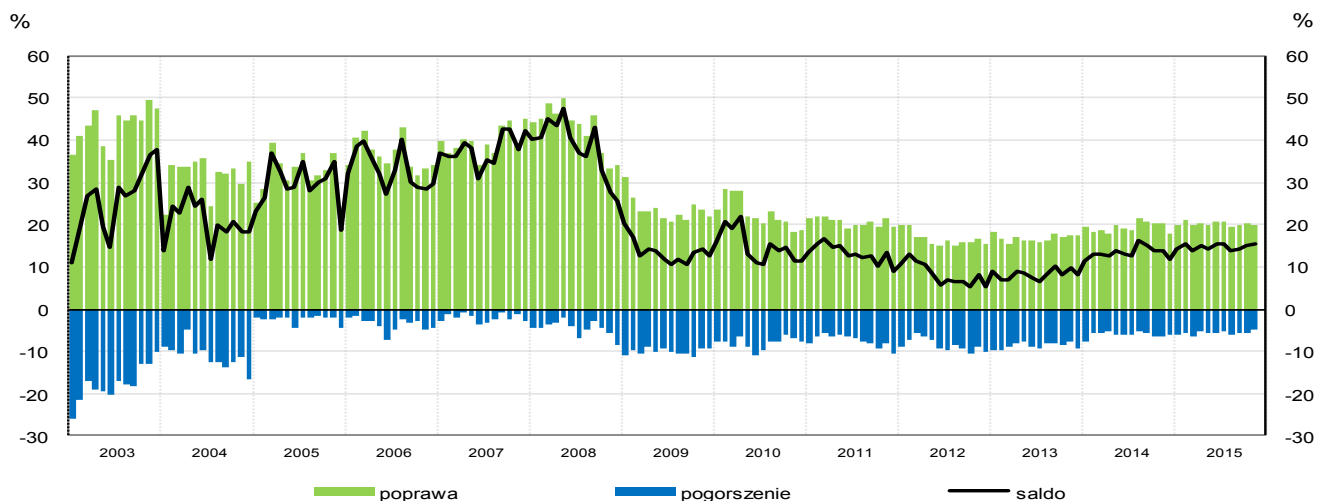
Bieżący **popyt, sprzedaż** oraz **sytuacja finansowa** oceniane są niekorzystnie, nieco gorzej niż przed miesiącem. Odpowiednie prognozy są pesymistyczne, zbliżone do formułowanych w październiku. Dyrektorzy jednostek sygnalizują niewielki wzrost **opóźnień płatności** za wykonane usługi. W najbliższych trzech miesiącach można spodziewać się dalszych redukcji **zatrudnienia**. Przedsiębiorcy zapowiadają utrzymanie spadku **cen**.

BARIERY DZIAŁALNOŚCI

Odsetek przedsiębiorców nieodczuwających żadnych **barier w prowadzeniu bieżącej działalności** kształtuje się na poziomie 9,8% (przed rokiem 10,5%). Największe trudności napotymane przez jednostki zgłaszające bariery związane są z kosztami zatrudnienia (63,4% w listopadzie br., 61,9% przed rokiem). W skali roku w największym stopniu wzrosło znaczenie bariery związanej z niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej (z 24,6% do 30,2%), a spadło – z niedostatecznym popytem (z 47,4% do 42,8%).

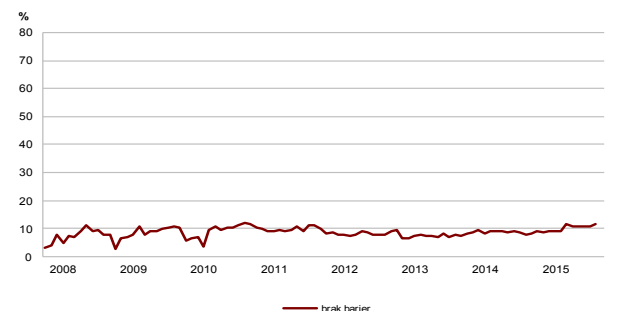
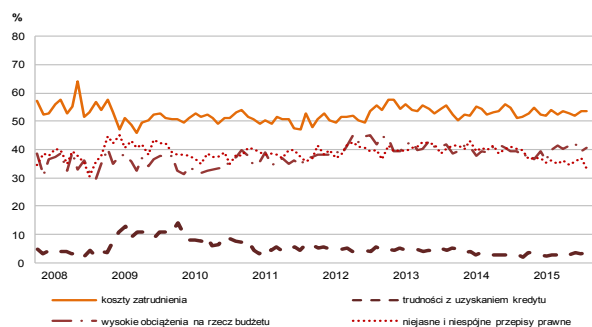
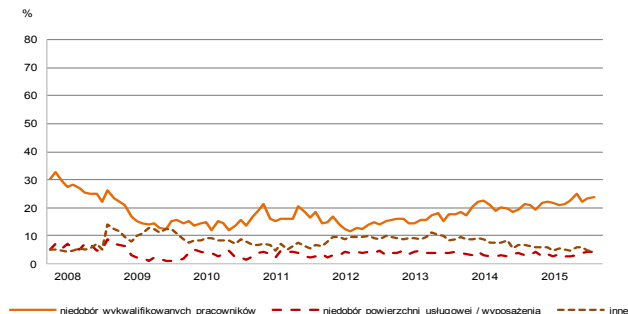
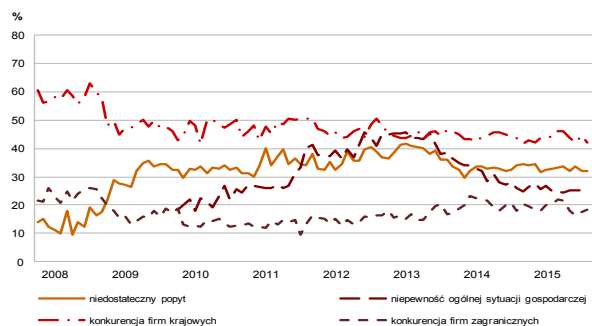
OGÓLNY KLIMAT KONIUNKTURY W SEKCJI INFORMACJA I KOMUNIKACJA

W listopadzie wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji **informacja i komunikacja** kształtuje się na poziomie plus 15,3 (przed miesiącem plus 14,9). Poprawę koniunktury odnotowuje 20,1% badanych firm, a jej pogorszenie 4,8% (w październiku odpowiednio 20,5% i 5,6%). Pozostałe jednostki uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

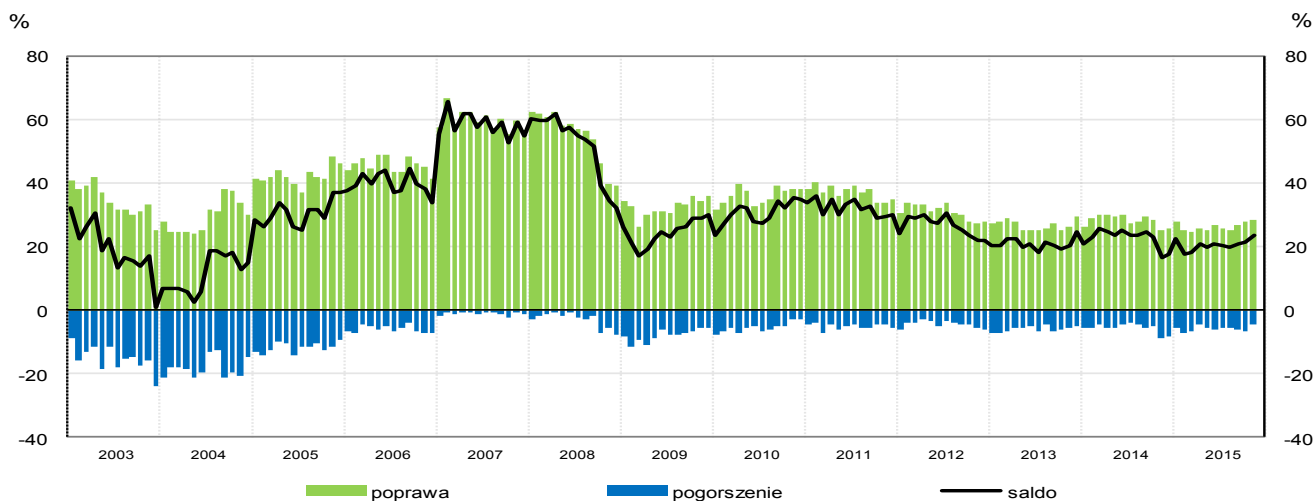
Od września br. bieżący **popyt** oceniany jest coraz bardziej korzystnie. Diagnozy **sprzedaży** i **sytuacji finansowej** są pozytywne, zbliżone do formułowanych przed miesiącem. Prognozy popytu i sprzedaży są nieco bardziej optymistyczne od zgłaszanych w październiku. Dyrektorzy jednostek spodziewają się poprawy sytuacji finansowej, podobnie jak przed miesiącem. Odnotowywany jest niewielki wzrost **opóźnień płatności** za wykonane usługi. W najbliższych miesiącach można spodziewać się dalszego spadku **cen**. Dyrektorzy jednostek zapowiadają wzrost **zatrudnienia**, podobny do prognozowanego w październiku.

BARIERY DZIAŁALNOŚCI

Odsetek przedsiębiorców nieodczuwających żadnych **barier w prowadzeniu bieżącej działalności** kształtuje się na poziomie 11,8% (przed rokiem 7,9%). Największe trudności sygnalizowane przez firmy zgłaszające bariery związane są z kosztami zatrudnienia (53,4% w listopadzie br., 51,1% przed rokiem – utrzymują się na zbliżonym poziomie od początku 2013 r.). Od trzeciego kwartału 2013 r. zmniejsza się znaczenie bariery związanej z niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej (w listopadzie br. 24,8% wobec 26,1% przed rokiem).

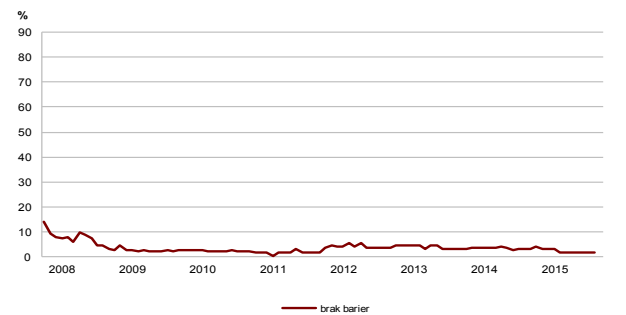
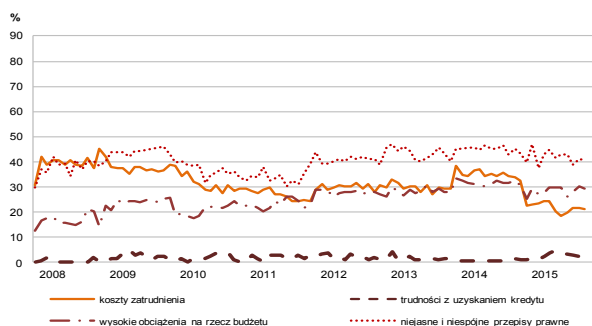
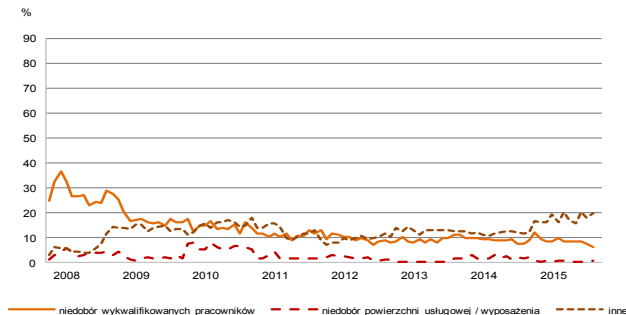
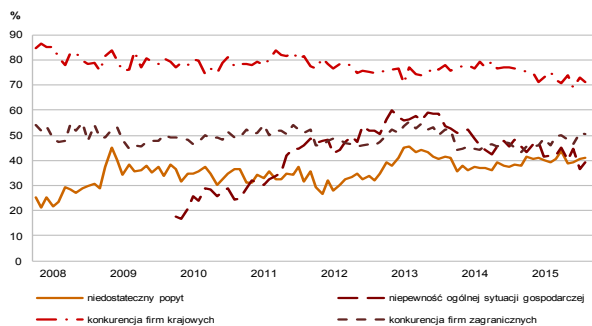
OGÓLNY KLIMAT KONIUNKTURY W SEKCJI FINANSE I UBEZPIECZENIA

W listopadzie wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji **działalność finansowa i ubezpieczeniowa** kształtuje się na poziomie plus 23,8 (przed miesiącem plus 21,5). Poprawę koniunktury odnotowuje 28,5% badanych firm, a jej pogorszenie 4,7% (w październiku odpowiednio 28,0% i 6,5%). Pozostałe jednostki uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

Bieżący **popyt** i **sytuacja finansowa** oceniane są korzystnie, nieco lepiej niż przed miesiącem. Oceny aktualnej **sprzedaży** są pozytywne i utrzymują się na zbliżonym poziomie od lipca br. Prognozy sprzedaży są nieznacznie mniej optymistyczne od zgłaszanych przed miesiącem. Utrzymują się korzystne przewidywania dotyczące popytu. Dyrektorzy jednostek oczekują dalszej poprawy swojej sytuacji finansowej. Poziom **opóźnień płatności** za wykonane usługi nie zmienia się. Przewidywany jest nieznaczny wzrost **cen**. Planowane redukcje **zatrudnienia** mogą być zbliżone do zapowiadanych przed miesiącem.

BARIERY DZIAŁALNOŚCI

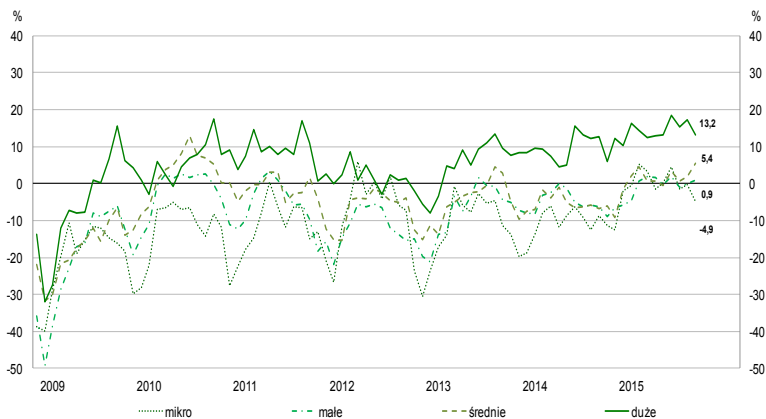

Odsetek przedsiębiorców nieodczuwających żadnych **barier w prowadzeniu bieżącej działalności** kształtuje się na poziomie 1,7% (przed rokiem 3,2%). Największe trudności napotymane przez przedsiębiorstwa zgłaszające bariery związane są z konkurencją firm krajowych (71,2% w listopadzie br., 76,6% przed rokiem). Od końca ubiegłego roku maleje znaczenie bariery związanej z kosztami zatrudnienia – uciążliwość tej bariery spadła w skali roku w największym stopniu (z 33,7% do 21,4%).

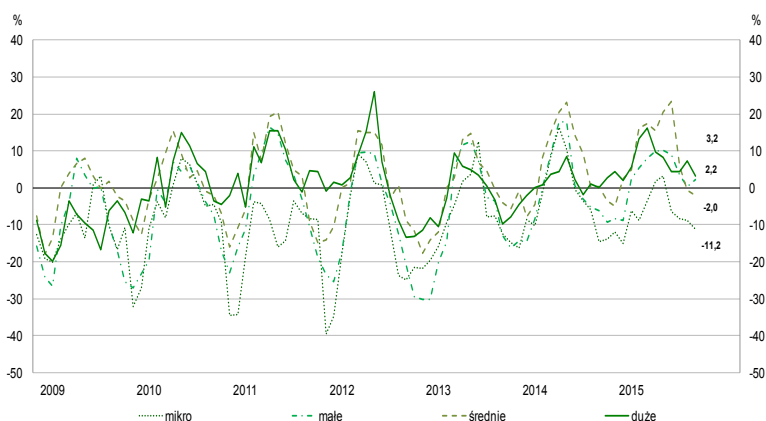
OGÓLNY KLIMAT KONIUNKTURY W WYBRANYCH SEKCJACH WEDŁUG KLAS WIELKOŚCI

TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA

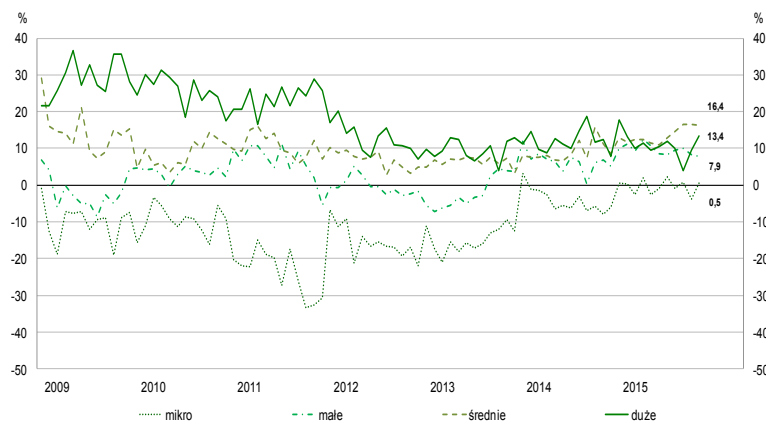
Dyrektorzy jednostek o liczbie pracujących do 9 osób od września br. oceniają koniunkturę negatywnie, w listopadzie gorzej niż przed miesiącem. W tym samym okresie opinie zgłaszane przez podmioty średnie (o liczbie pracujących od 50 do 249 osób) są coraz bardziej korzystne, podczas gdy już od sierpnia br. stopniowo zmniejsza się optymizm jednostek dużych (o liczbie pracujących 250 i więcej osób).

DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I GASTRONOMIĄ

Od sierpnia br. pogarszają się negatywne oceny koniunktury formułowane przez podmioty o liczbie pracujących do 9 osób. Również niekorzystne opinie w tym zakresie, gorsze od zgłaszanych w październiku, odnotowują podmioty średnie (o liczbie pracujących od 50 do 249 osób). Jednostki małe (o liczbie pracujących od 10 do 49 osób) oceniają koniunkturę nieznacznie bardziej korzystnie niż przed miesiącem, a duże (o liczbie pracujących 250 i więcej osób) – mniej optymistycznie.

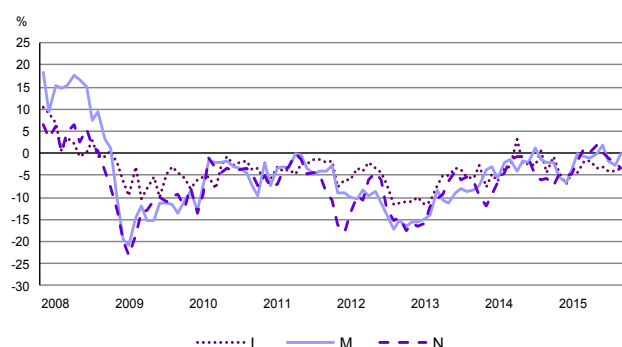
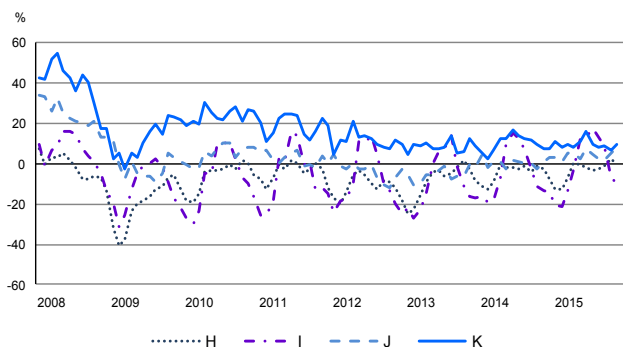
INFORMACJA I KOMUNIKACJA

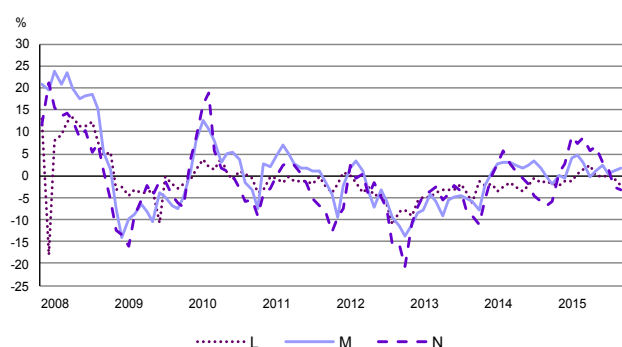
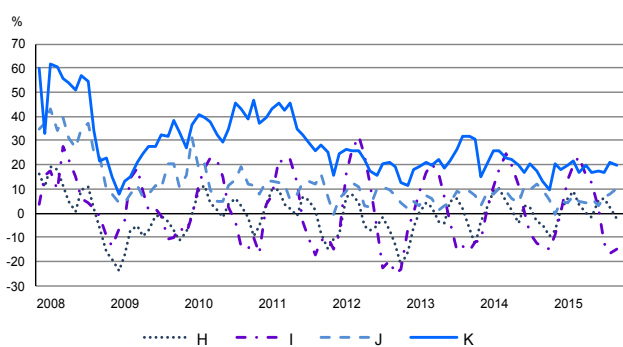
Jednostki wszystkich klas wielkości oceniają koniunkturę pozytywnie, najlepiej – podmioty średnie (o liczbie pracujących od 50 do 249 osób) – ich opinie utrzymują się na zbliżonym poziomie od trzech miesięcy. Kierujący firmami dużymi (o liczbie pracujących 250 i więcej osób) zgłaszają oceny lepsze niż w październiku, a małymi (o liczbie pracujących od 10 do 49 osób) – zbliżone do odnotowanych przed miesiącem.

SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTW W POSZCZEGÓLNYCH SEKCJACH - WYBRANE WSKAŹNIKI

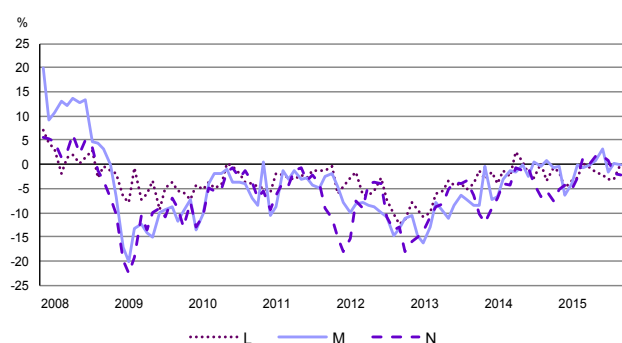
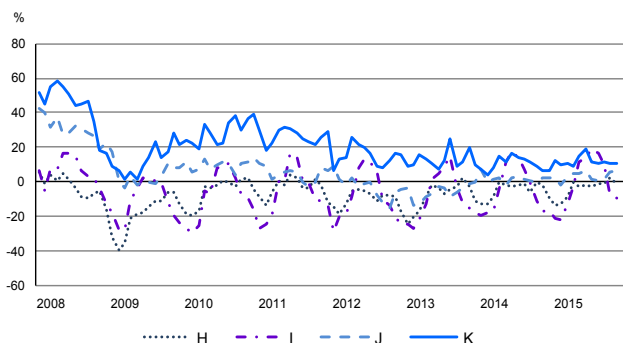
POPYT — DIAGNOZA

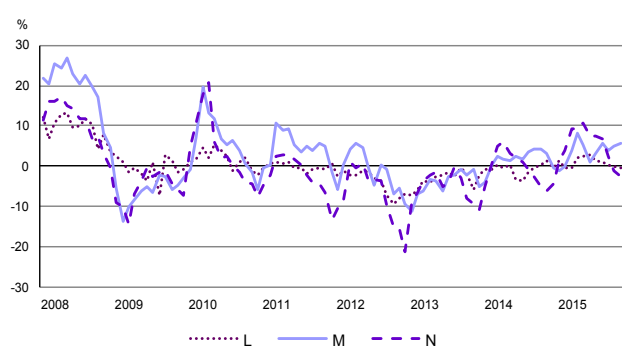
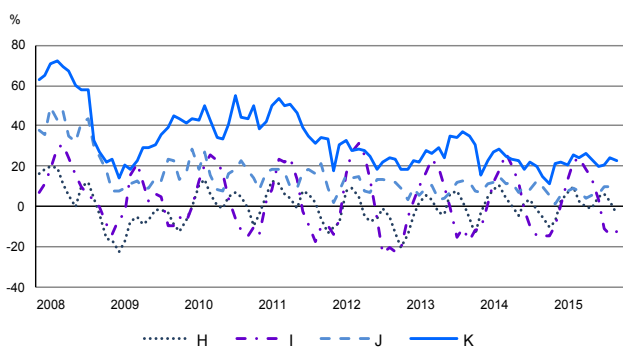
POPYT — PROGNOZA

SPRZEDAŻ — DIAGNOZA

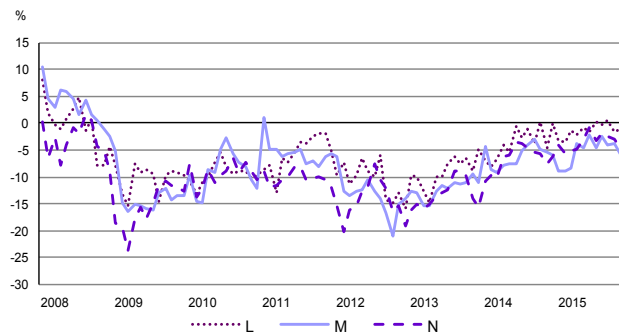
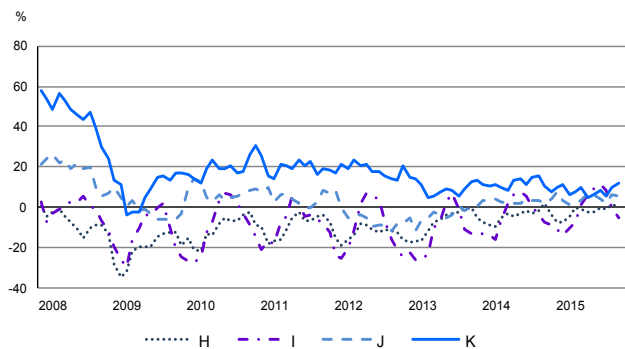
SPRZEDAŻ — PROGNOZA

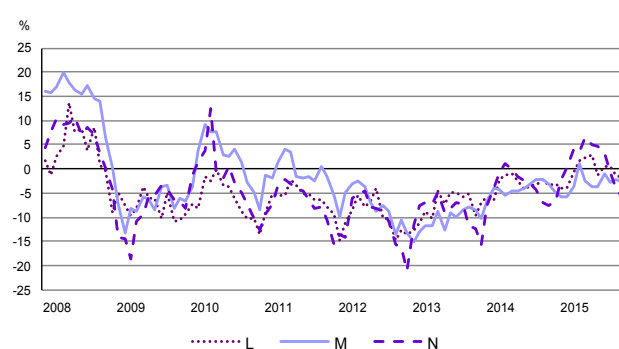
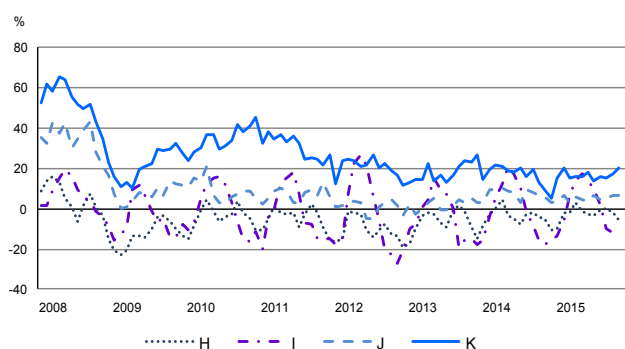
H – Transport i gospodarka magazynowa, **I** – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi,
J – Informacja i komunikacja, **K** – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa,
L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, **M** – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna,
N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTW W POSZCZEGÓLNYCH SEKCJACH - WYBRANE WSKAŹNIKI CD.

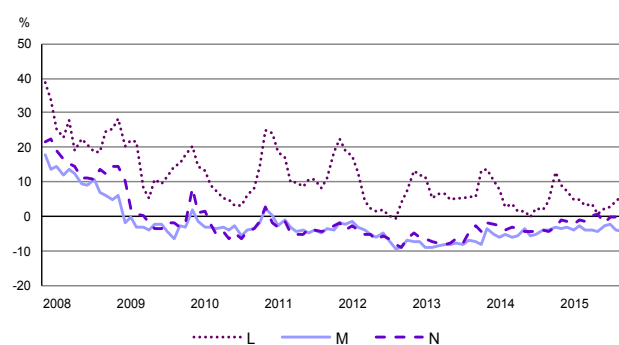
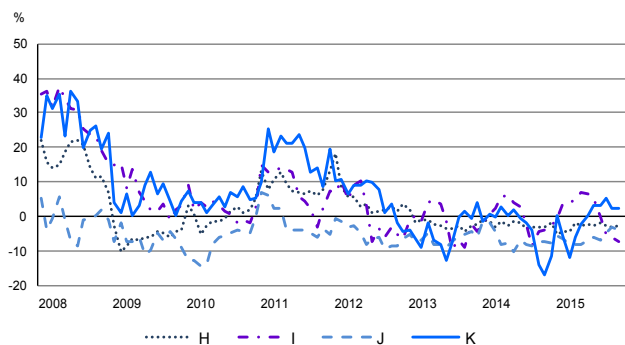
SYTUACJA FINANSOWA — DIAGNOZA

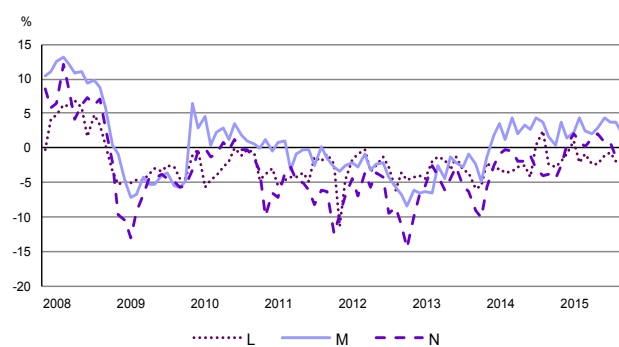
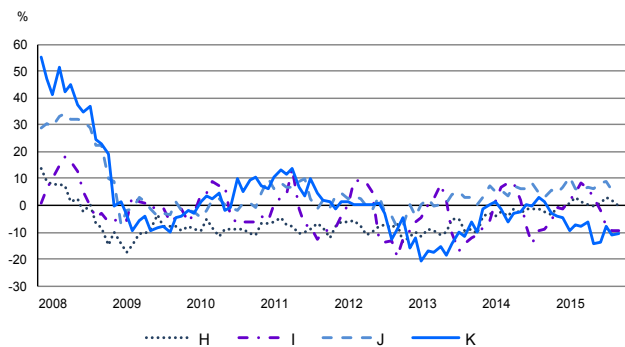
SYTUACJA FINANSOWA — PROGNOZA

CENY — PROGNOZA

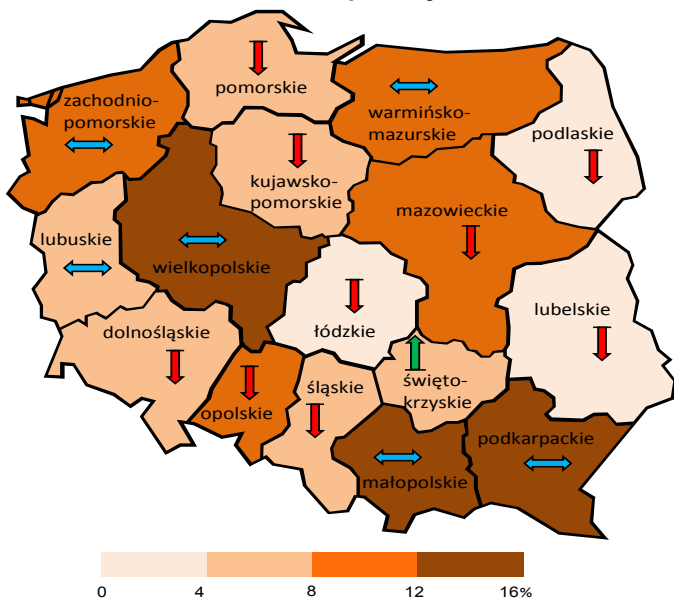
ZATRUDNIENIE — PROGNOZA

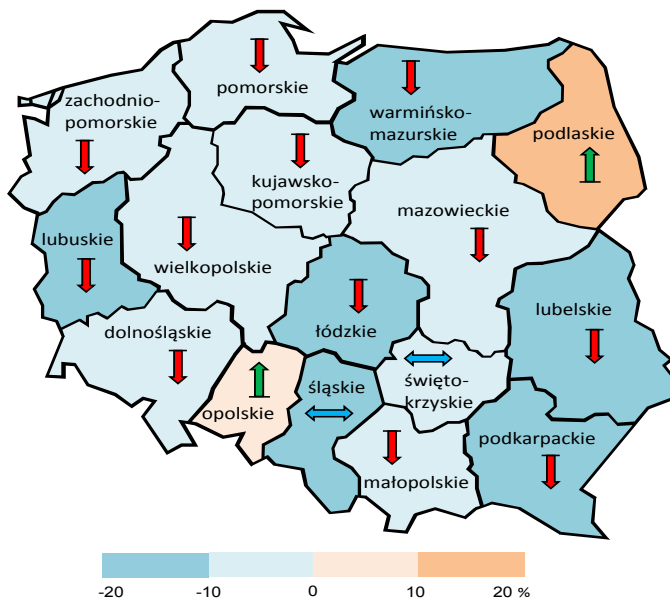
H – Transport i gospodarka magazynowa, **I** – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi,
J – Informacja i komunikacja, **K** – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa,
L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, **M** – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna,
N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

6. Ogólny klimat koniunktury według województw (dane wg siedziby przedsiębiorstwa)

Przetwórstwo przemysłowe

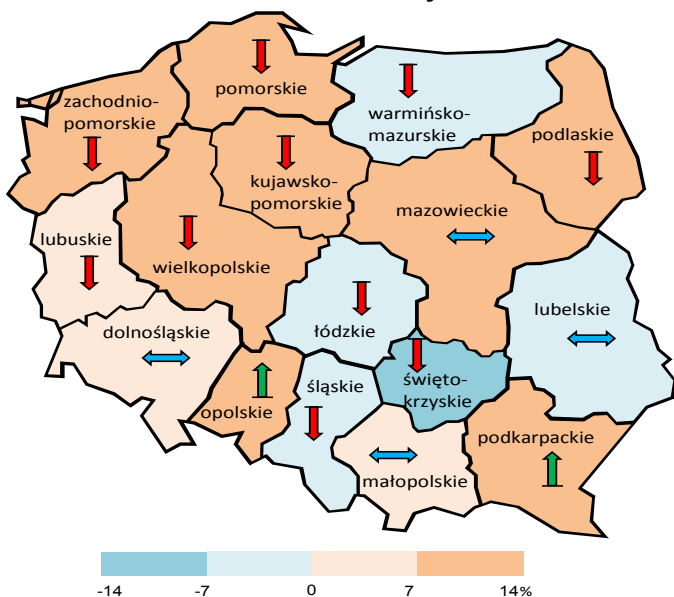
Budownictwo

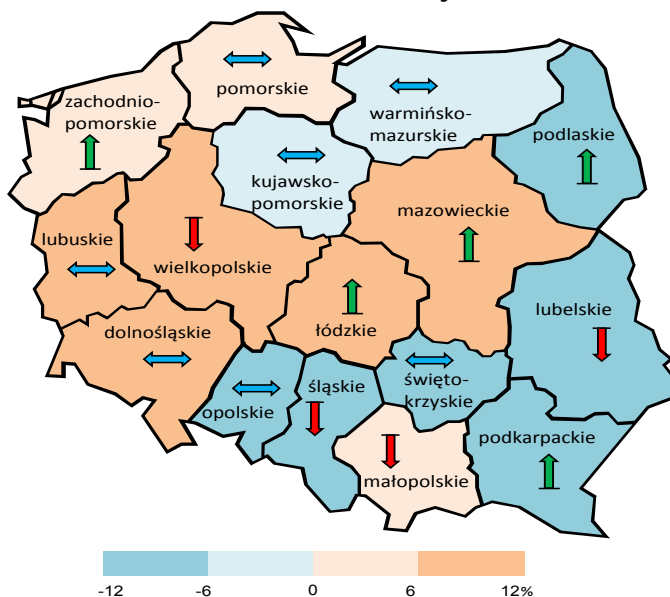
W listopadzie podmioty ze wszystkich województw prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego zgłaszają pozytywne opinie dotyczące koniunktury, choć często ostrożniejsze niż przed miesiącem, najbardziej korzystne – jednostki z województw **podkarpackiego**, **wielkopolskiego**, **małopolskiego** i **mazowieckiego**.

Jednostki z większości województw prowadzące działalność w zakresie budownictwa oceniają w listopadzie koniunkturę pesymistycznie i gorzej niż przed miesiącem. Najbardziej negatywne opinie formułują podmioty z województwa **lubuskiego**, natomiast korzystne i lepsze niż przed miesiącem – jedynie z województwa **podlaskiego** oraz, w mniejszym stopniu, z województwa **opolskiego**.

Handel hurtowy

Handel detaliczny

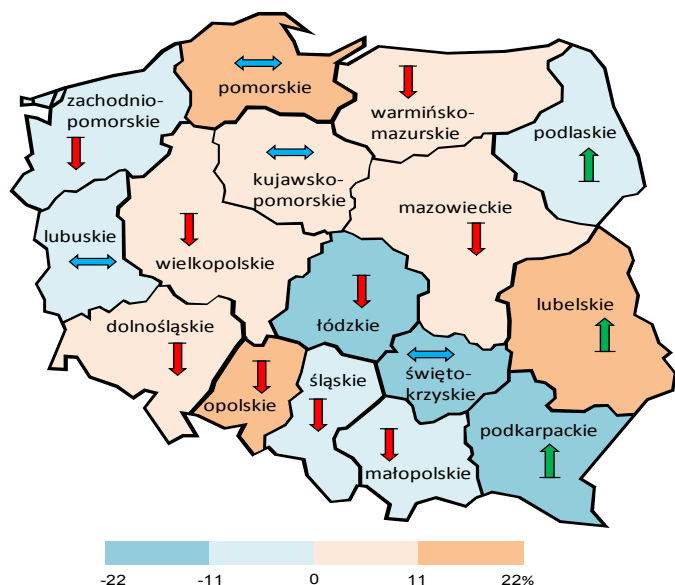

W listopadzie najbardziej korzystnie koniunkturę w handlu hurtowym oceniają jednostki z województw **opolskiego** i **mazowieckiego**. Najbardziej pesymistyczne opinie formułują przedsiębiorstwa z województwa **świętokrzyskiego**.

Najbardziej optymistycznie koniunkturę w handlu detalicznym oceniają w listopadzie przedsiębiorstwa, których siedziba znajduje się w województwie **łódzkim** i **mazowieckim**. Pesymistyczne oceny w tym zakresie zgłaszają przede wszystkim przedsiębiorstwa z województwa **lubelskiego**.

↑ Poprawa koniunktury w stosunku do poprzedniego miesiąca
 ↓ Pogorszenie koniunktury w stosunku do poprzedniego miesiąca
 ↔ Poziom koniunktury bez zmian w stosunku do poprzedniego miesiąca

Transport i gospodarka magazynowa

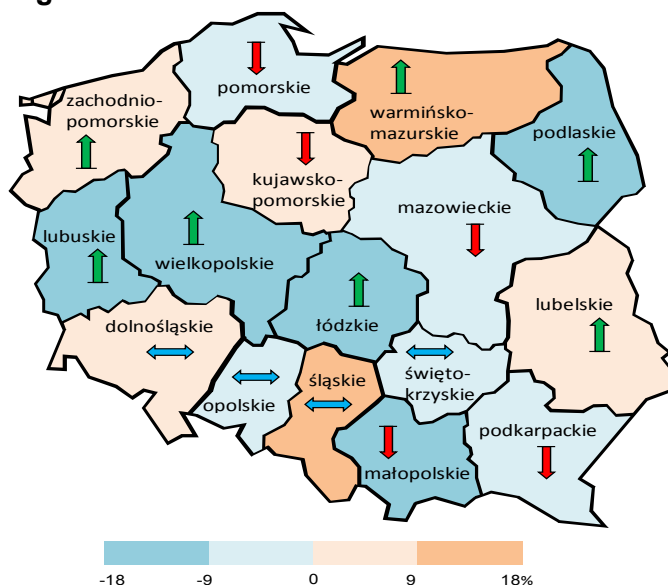

Najkorzystniejsze oceny koniunktury w listopadzie zgłaszają jednostki z sekcji transport i gospodarka magazynowa mające siedzibę w województwie **opolskim**.

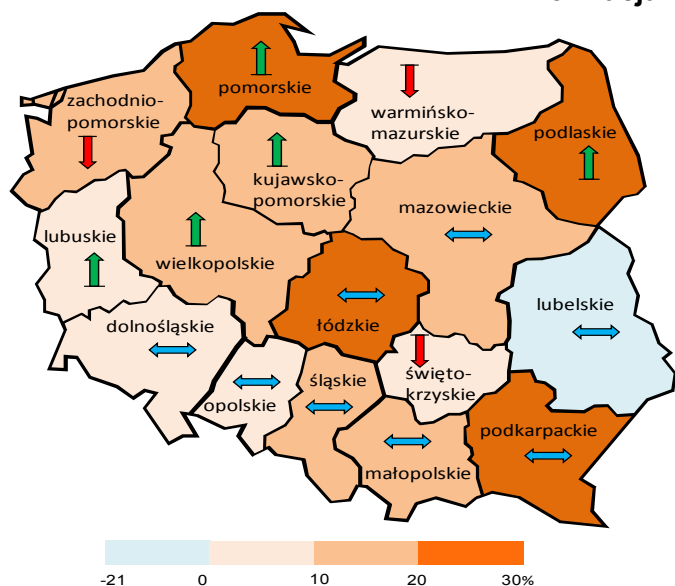
Najbardziej pesymistycznie oceniają koniunkturę podmioty mające siedzibę w województwie **łódzkim**, **podkarpackim** oraz **świętokrzyskim**.

Zakwaterowanie i gastronomia

W większości województw podmioty z sekcji działalność związana z zakwaterowaniem i gastronomią oceniają w listopadzie koniunkturę negatywnie. Najbardziej pesymistycznie, choć lepiej niż w październiku, oceniają koniunkturę podmioty z województwa **lubuskiego** i **wielkopolskiego**. Najbardziej korzystne oceny koniunktury zgłaszają jednostki, których siedziba znajduje się w województwie **śląskim** oraz **warmińsko-mazurskim**.

Informacja i komunikacja

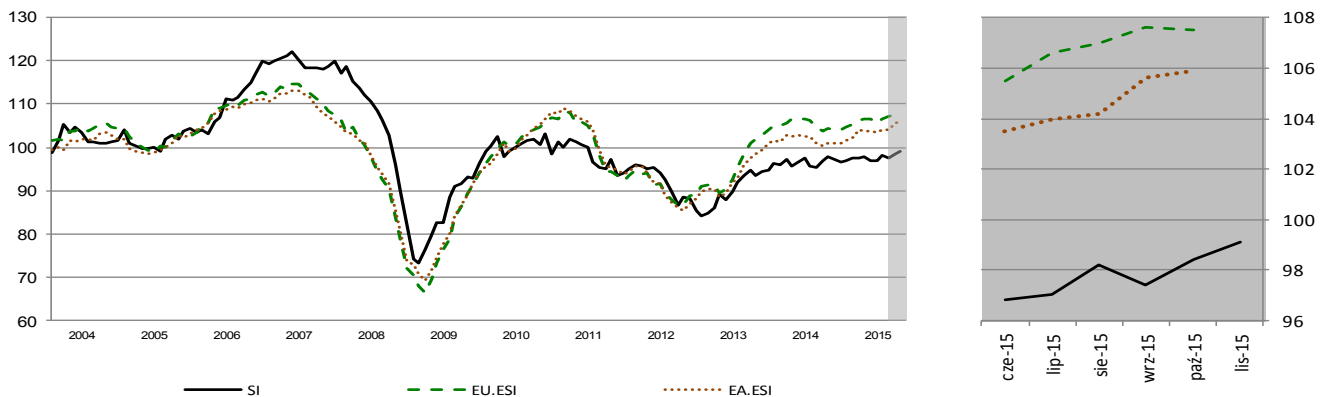
Podmioty z sekcji informacja i komunikacja ze wszystkich województw (z wyjątkiem **lubelskiego**) oceniają w listopadzie koniunkturę pozytywnie. Najbardziej optymistyczne oceny koniunktury, zbliżone do zgłaszanych w październiku, odnotowują podmioty mające siedzibę w województwie **łódzkim** i **podkarpackim**.

↑ Poprawa koniunktury w stosunku do poprzedniego miesiąca
↔ Poziom koniunktury bez zmian w stosunku do poprzedniego miesiąca

↓ Pogorszenie koniunktury w stosunku do poprzedniego miesiąca

7. Wskaźnik syntetyczny koniunktury gospodarczej (SI)

WSKAŹNIK SYNTETYCZNY DLA POLSKI¹, WSKAŹNIKI ODCZUĆ EKONOMICZNYCH DLA UNII EUROPEJSKIEJ I STREFY EURO²

SI – Wskaźnik syntetyczny koniunktury gospodarczej dla Polski

EU.ESI - Wskaźnik odczuć ekonomicznych dla Unii Europejskiej (European Union - EU)

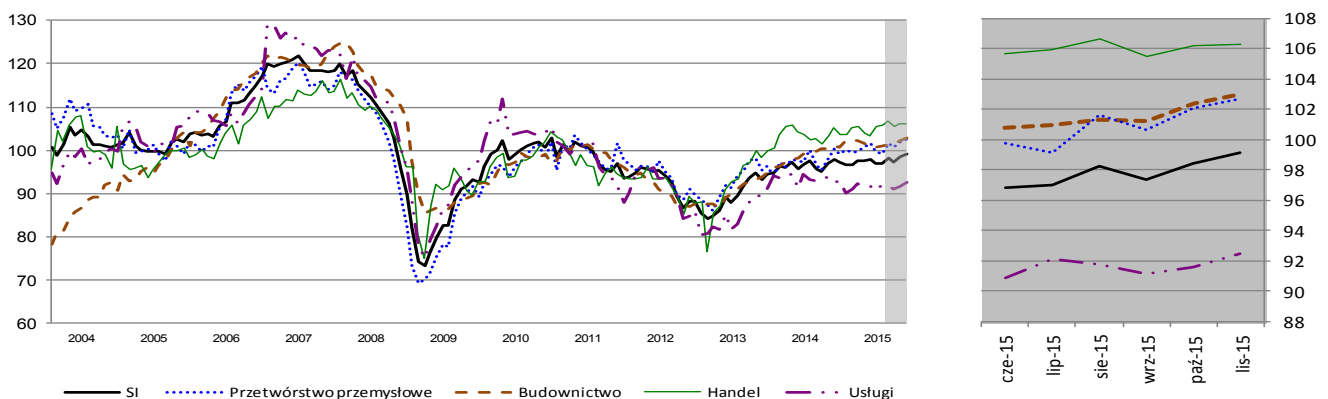
EA.ESI - Wskaźnik odczuć ekonomicznych dla strefy Euro (Euro area - EA)

Wskaźnik syntetyczny koniunktury gospodarczej (SI)¹ kształtuje się w listopadzie na poziomie nieznacznie wyższym od notowanego przed miesiącem i przed rokiem.

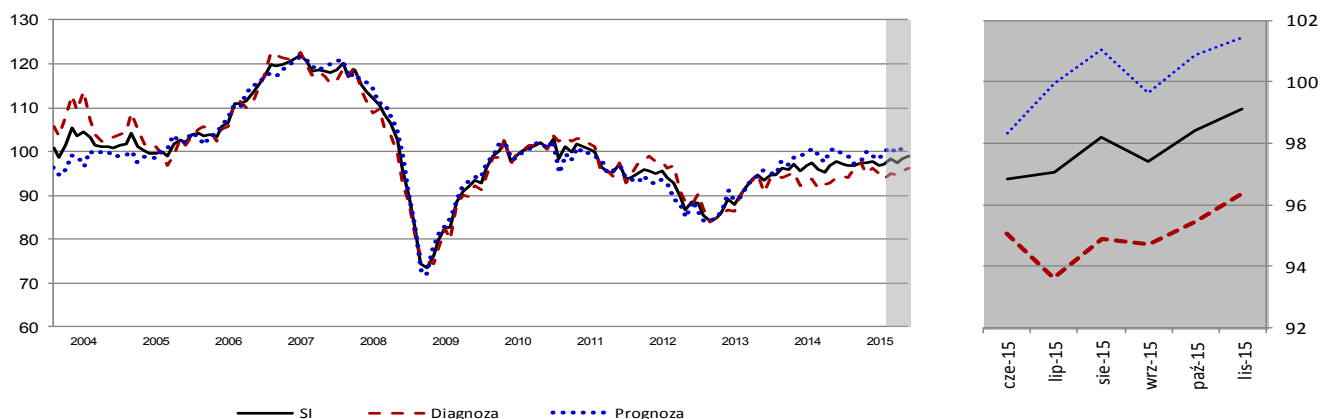
W porównaniu z październikiem br. składowe dotyczące przemysłu, budownictwa i usług w niewielkim stopniu rosną, natomiast odnoszące się do handlu – utrzymują się na zbliżonym poziomie. W skali roku wzrasta wartość składowej w przemyśle, budownictwie i handlu, natomiast dla usług – kształtuje się na podobnym poziomie. Wskaźnik dla usług jako jedyny pozostaje na poziomie poniżej 100.

Wskaźniki ocen diagnostycznych i prognostycznych są wyższe zarówno od zgłaszanych przed miesiącem jak i przed rokiem. Wskaźnik diagnostyczny kształtuje się na poziomie poniżej 100, natomiast prognostyczny – powyżej.

WSKAŹNIK SYNTETYCZNY I JEGO DEKOMPOZYCJA

WSKAŹNIK SYNTETYCZNY I JEGO DEKOMPOZYCJA cd.

Metodologia badań koniunktury gospodarczej prowadzonych z wykorzystaniem testu koniunktury polega na zbieraniu opinii przedsiębiorców na temat bieżącej i przyszłej sytuacji kierowanych przez nich jednostek w zakresie takich elementów prowadzonej działalności gospodarczej jak portfel zamówień, produkcja, sytuacja finansowa, zatrudnienie, ceny, działalność inwestycyjna, napotykanne bariery. Udzielając odpowiedzi na ankietę koniunktury, respondenci powinni opierać się na swych ogólnych odczuciach dotyczących bieżącej i przyszłej sytuacji przedsiębiorstwa, bez odwoływania się do zapisów księgowych.

Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury gospodarczej jest wskaźnikiem złożonym. Obliczany jest jako średnia arytmetyczna sald odpowiedzi na pytania z ankiety miesięcznej dotyczące bieżącej i przewidywanej sytuacji gospodarczej przedsiębiorstwa. Gdy wskaźnik jest większy od zera odnotowywany jest "dobry" klimat koniunktury. W przeciwnym wypadku klimat jest oceniany jako "zły".

W **przetwórstwie przemysłowym** badaniem objęte są podmioty o liczbie pracujących 10 i więcej osób. W pozostałych badaniach (**budownictwo, handel hurtowy i detaliczny, usługi**) uczestniczą również podmioty o liczbie pracujących do 9 osób (w budownictwie – od 2006 r.).

Badaniem **usług** objęte są następujące sekcje: H – Transport i gospodarka magazynowa, I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, J – Informacja i komunikacja, K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, P – Edukacja, Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna, R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją, S – Pozostała działalność usługowa.

¹Patrz: str. 29 Badanie koniunktury gospodarczej GUS, 2015,

http://stat.gov.pl/download/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5516/5/6/1/badanie_koniunktury_gospodarczej_2015.pdf

²Patrz Business and Consumer Surveys, Komisja Europejska, DG ECFIN

http://ec.europa.eu/economy_finance/db_indicators/surveys/index_en.htm

Opracowanie merytoryczne:
Departament Przedsiębiorstw
Hanna Sękowska Tel. 22 608 36 51,
Magdalena Święcka Tel. 22 608 35 50,
Olga Gaca Tel. 22 608 36 51,
Hubert Stefaniak Tel. 22 608 35 50,
Łukasz Gontarz Tel. 22 608 35 50.

Rozpowszechnianie:
Rzecznik Prasowy Prezesa GUS
Artur Satora
Tel: 22 608 3475, 22 608 3009
e-mail: rzecznik@stat.gov.pl

Wyniki badania koniunktury w przemyśle, budownictwie, handlu i usługach można znaleźć na stronie GUS
<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/koniunktura/koniunktura/koniunktura-w-przemysle-budownictwie-handlu-i-uslugach-2000-2015,4,8.html>